

TIDNINGEN

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 3/2021 • ÅRGÅNG 131

8

FRÅGOR

innan du
köper djur

REGERINGEN LOVAR:

FÖRSLAG OM ID-MÄRKNING
AV KATT KLART INNAN JUL
SIDAN 7

JÄGMÄSTAREN SOM SLUTADE JAGA

– VI LÄSER KERSTIN
EKMANS NYA ROMAN
SIDAN 30

TEMA KÖRSPÖ

Travet förbjuder spödrivning

Svensk Travsport kommer snart att ta bort ordet spödrivningar från sitt reglemente.
Räcker det för att skydda hästarna? Behövs verkligen körspöet? SIDAN 8

Hill's stöder djurhemmens viktiga arbete

Vår mission har i mer än 75 år varit att medverka till att berika och förlänga det speciella förhållandet mellan människor och deras husdjur.

Samtidigt brinner våra hjärtan också för hundar och katter som inte har en kärleksfull familj och ett trevligt hem. Därför stöder vi lokala djurhem och välgörenhetsorganisationer i hela världen. Genom att bland annat donera foder hjälper Hill's varje år till att rädda nästan en miljon hundar och katter världen över.

Genom att ge djuren precis den näring de behöver från den dag de kommer till djurhemmet ser vi till att deras hälsa är högsta prioritet. Och friska djur är lyckliga djur som snabbare hittar en ny familj!

Hill's är stolta över samarbetet med Djurskyddet Sverige. Samarbetet innebär att vi stöttar Djurskyddet Sverige centralt på olika sätt men också lokalt där vi bland annat tillhandahåller foder till de ineliggande djuren på Djurskyddets djurhem.

8 TEMA: KÖRSPÖ

Å ena sidan anser många kuskar och tränare att körspöet är ett nödvändigt säkerhetsredskap. Å andra sidan körs loppet i Norge utan körspö. Ökar olyckorna? Ja hävdar vissa. Nej säger andra. Vore det inte en bra idé att finansiera en studie för att ta reda på vilken nytta spöet gör som säkerhetsredskap? säger hästetologen. Travet är en folksport och bilden visar Don Fanucci Zet som vinner årets Elitlopp på Solvalla.

Foto: Patrik C Österberg/TT

TIDNINGEN DJURSKYDDET

ANSVARIG UTGIVARE & REDAKTÖR

Katarina Hörlin

LAYOUT & BILDBEHANDLING

Nevada Media

KORREKTURLÄSNING

Majk Michaelsdotter

OMSLAGSFOTO

Mari Ekengren

OMSLAGSHÄST

Damanja J.H. Hon är tre år, bor i Söderhamn och ska snart starta sin karriär på travbanorna.

ISSN

1651-4505

TRYCK

Sörmlands Printing Solutions AB

MATERIAL

Redaktionen ansvarar inte för insänt, icke-beställt material.

ANNONSANSVARIG

Peter Solstedt

peter.solstedt@djurskyddet.se

NÄSTA MANUSSTOPP

28 oktober 2021

KONTAKTA REDAKTIONEN

redaktionen@djurskyddet.se

Foto: Elis Frisell

7 Ny SARS-CoV-2-smitta hos svenska minkar

Foto: Privat

25 Katter får inte föroka sig okontrollerat. Följs föreskriften?

Foto: Privat

32 Trummens tillgängliga hundlekplats i full gång

24 Lång kö till hunddagis - Hundköpsboomens konsekvenser börjar visa sig.

32 Gästen: Karolina Lassens första del i serien om fysiska burar och osynliga fångenskap.

38 Sista ordet går till Djurskyddet Sveriges kassör Kerstin Linde, som blickar framåt.

+ 22 Är du redo att skaffa djur? Gör vårt åtta-frågorstest! 38 Djurkrysset - Lös och få chansen att vinna fina priser 40 Medlemsinformation & kontaktuppgifter till föreningarna

Katarina Hörlin

Redaktör, tillsammans med Griffin, pudel.
redaktionen@djurskyddet.se

LEDARE

Körspö och djurskydd

"Spänn banden. Ett, två, kööööör! Starten har gått i dagens tredje lopp."

Så lät det på Jägersro under 1980-talet när det var dags för travlopp. Hästarna dundrade fram från voltstarten, stod man längst framme vid staketet kändes vibrationerna från deras hovar som fortplantade sig upp i räcktet, trots att galoppbanan låg emellan. Tisdag var det Jägers, och alltid fullt på läktarna. Köerna enorma till totaluckorna. Tiderna har ändrats, travsporten har flyttat in i tv-tablåerna och spelet sker digitalt.

Gummibandet i voltstarten har ersatts av fotoceller och startbilar. Hästarna har blivit snabbare och avlats fram för att springa fort. Går djurskyddsarbetet i samma takt?

Vi har ett av världens tuffaste reglemente och fortsätter skärpa det, framhåller Svensk Travsport. Alla detaljerade regler visar hur stor risken är att hästarna utsätts under lopp, hävdar andra.

Temat i detta nummer är körspödrivning. Ett ständigt aktuellt ämne inom travsporten. Allt oftare blossar debatten upp. Krav att förbjuda spöet höjs. I skrivande stund åtalas en kusk för djurplågeri då hästen hade svullnader efter ett travlopp. I Skåne har länsstyrelsen förelagt en annan kusk med ett års spöförbud efter att upphöjda märken setts på hästen efter loppet. Beslutet är överklagat till förvaltningsrätten. Många är kritiska och förvånade över länsstyrelsens beslut.

– Jag förstår inte varför, länsveterinärer i flera län flaggade för fyra år sedan att vi kommer att agera. Nu gör vi det, säger Juha Toropainen, Länsstyrelsen i Skåne. Möt honom, möt Svensk Travsports vd och möt hästetologen Renate Larssen på temasideorna.

I slutet av sommaren kom Kerstin Ekmans nya roman Löpa varg. Vi har bett poeten och professorn Tommy Olofsson läsa. Missa inte hans fina recension.

Fin höst! ✕

TYCK TILL!

Mejla dina insändare till redaktionen@djurskyddet.se eller posta till Tidningen Djurskyddet, Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm

Hur kunde de skjuta en bäver som försvarar sin familj?

Jag läste om bävern i Vara som hade bo och som försvarade sin familj när en simmande person kom för nära. Hur kan länsstyrelsen tillåta att bävern skjuts ihjäl? Utan att veta ens om den har familj? Det är ju samma sak som hände i Malmö med svanhanen som bara försvarade sitt bo. Också den blev felaktigt skjuten efter länsstyrelsens beslut. Spärta av kanalerna. Spärta av badstränder-

na. Spärta in oss tills vi kan umgås med fåglar och bävrar. Det vill säga hålla oss borta från dem. Vilda djurs rätt att skydda sina ungar måste gå före vår lust att paddla eller simma! Bra att förvaltningsrätten rev upp beslutet. Men för den här bävern och kanske ungarna är det för sent. Sluta simma omkring vid de vilda djurens bo på våren och sommaren! //Djurvän

Bäver på Västkusten i Sverige. Inte den som avlivades.

Foto: Istock

Se webinarie om svensk mjölkproduktion

Den 22 september höll Djurskyddet Sverige sitt webinarium om svensk mjölkproduktion. Det kommer att gå att se i efterhand på

Youtube eller Facebook. Hur ställer sig konsumenterna inför ett slopat beteskrav? Vad behöver korna? Missa inte!

Har du en fråga som rör råttor, kaniner eller klor? Fråga våra experter!

Den yttersta expertisen inom veterinärmedicin, hund- och kattetologi och polisiära frågor kring djur står beredd att svara.

Mejla redaktionen@djurskyddet.se

MEST LÄST PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Mest läst på webbtidningen
Första delen av september

1. Här tar regeringen emot kraven på obligatorisk id-märkning
2. Veterinärens råd inför en avlivning
3. Fråga experten
4. Så kan du hjälpa igelkotten i vinter
5. Laga din egen hundmat

BEST FRIEND

Cattia

Pengarna tillbaka om du och din katt inte blir nöjda!

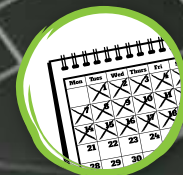
Best Friend Cattia kattströ, bildar små effektiva klumpar och är tillverkat av naturliga material utan konstgjorda tillsatser. Produkten har en överlägsen förmåga att binda både vätska och lukt vilket håller kattlådan fräsch och luktfri.

Absorberar
dålig lukt

Tass-
vänlig

Dryg

Prisvärd

Plan för utfasning

■ EU-parlamentet har antagit en resolution där de uppmanar EU-kommissionen att ta fram en övergripande handlingsplan med konkreta mål och milstolpar för utfasningen av djur som används i djurförsök.

Det rör sig om omkring tio miljoner djur årligen i EU.

- EU-parlamentets beslut sänder nu en stark signal till forskare och företag som redan är långt fram med djurfria metoder att de är på rätt spår, säger Monica Björklund, generalsekreterare Stiftelsen Forska Utan Djurförsök i ett pressuttalande. ✕

Kycklingar plågade på väg till Kronfågel

■ 17 kycklingar med skadade vingar hittades på två minuter i juni på Kronfågels slakteri vid Katrineholm. Flera klämskadade fåglar fanns i transporterna under maj månad, visar Aftonbladets 200 sekunders granskning. ✕

Ingen landsbygdsminister i Sverige

■ Under sommarens regeringskris återgick landsbygdsminister Jennie Nilsson (S) till att vara riksdagsledamot. Ansvaret för djurskyddet hamnade hos näringsminister Ibrahim Baylan, som kommer att avgå i höst. ✕

"Insektsprotein fel väg - växtbaserade dieter behövs"

■ Grisar och fjäderfä behöver protein. Nyligen godkände EU-kommissionen att proteinet får komma från insekter. Beslutet presenteras som ett led i arbetet för ökad hållbarhet, vilket kritiserar av Eurogroup for Animals.

- Att ersätta soja med insekter, som ska produceras industriellt i stor skala, för att mata grisar och fjäderfä i den intensiva animalieproduktionen skapar inte ett hållbart livsmedelssystem. Tvärtom. Vi måste förändra kosthållningen mot mer växtbaserade dieter och system med färre djur som möjliggör en högre djurvälstånd, säger Reineke Hameleers, på Eurogroup for Animals. ✕

Tupparna ska inte behöva kläckas för att direkt gasas eller malas ner. Nya metoder skiljer ut äggen med hankycklingar innan de kläcks.

Foto: Lars Pehrson/SVD/TT

Tuppar upptäcks redan inuti äggen

■ Varje år gasas runt fem miljoner nykläckta hankycklingar ihjäl på svenska äggkläckerier. Skälet är att de inte kan värpa ägg och inte anses lönsamma att bli slaktkycklingar.

Honkycklingarna blir värphöns men tuppsycklingarna avlivs inom ett dygn. I EU drabbas 330 miljoner tuppsycklingar per år.

Tyskland har som första land förbjudit avlivningen av hankycklingar och från 2022 kräver även Frankrike att samtliga kläckerier ska ha utrustning för att könsbestämma den blivande kycklingen redan inuti ägget. Då kan ägg med hankycklingembryo sorteras bort innan de blivit levande kycklingar. Sorteringen sker på

dag 9 och görs via ett 0,3 millimeter litet hål i skalet som fångar upp vätska, som efter analys avgör fostrets kön.

I Sverige pågår forskning vid Linköpings universitet för att könsbestämma varelsen i ägget redan på äggets första dag, berättar Jordbruksverkets djurskyddschef Helena Elofsson för tidningen ATL. Genom att analysera de gaser som ägget ger ifrån sig blir det möjligt att avgöra könet.

- Äggen behöver inte öppnas och de som sorteras bort kan användas som livsmedel, säger Helena Elofsson till ATL. Ytterligare forskning krävs innan metoden är klar. ✕

EU:s lantbruksdjur ska slippa burar

■ EU-kommissionen kommer föreslå att burhållning av lantbruksdjur inom EU stoppas. Beslutet berör fler än 300 miljoner djur årligen.

Medborgarinitiativet End the Cage age har fått 1,4 miljoner medborgare att skriva under för att alla EU:s lantbruksdjur ska slippa hållas i bur. I dag hålls exempelvis saggor och värphöns i burar i många länder. Senast år 2023 ska

kommissionen lägga fram sitt förslag.

- Förslaget kommer inte från politikerna utan från djurskyddsorganisationer och medborgare som stödjer vår kamp. Vilken jäkla seger! säger Åsa Hagelstedt, generalsekreterare Djurskyddet Sverige.

End the Cage age skapades av 170 djurskyddsorganisationer i Europa. ✕

Nya smittade minkar i Sverige

■ En typ av SARS-CoV-2 som funnits i andra länder har upptäckts på en svensk minkgård.

- Det är i dagsläget oklart hur viruset tagit sig in i besättningen och var det kommer från. Samtliga minkgårdar i landet lyder under särskilda smittskyddsrestriktioner för att minska risken för introduktion och vidare smittspridning, säger statsepizootolog Karl Ståhl på SVA, Statens veterinärmedicinska anstalt.

I Sverige är det avelsstopp för minkar i år. Endast avelsdjuren har fått behållas. 60 miljoner kronor har minkfarmarna fått i ersättning för årets uteblivna intäkter och många väntar på besked om hur framtiden för svensk

Foto: Elsa Frizell

minkuppfödning ska bli. Ett totalförbud som i Nederländerna och Danmark? Flera veterinärer, forskare, djurskydds- och djurrättsorganisationer har länge krävt det. ✕

Per Callenberg (S) tar emot underskrifterna från Party.

Foto: Katarina Hörlin

Förslag om obligatorisk id-märkning för katter klart innan jul

■ Regeringen kommer att lägga fram sin proposition Obligatorisk id-märkning och registrering av katter innan jul. Det lovade Per Callenberg, statssekreterare hos näringsminister Ibrahim Baylan under Djurskyddet Sveriges överlämning av 40 309 namnunderskrifter för katters rätt som samlats in genom kampanjen Stoppa Kattastrofen.

- Det har ju varit en regeringskris under sommaren men vi arbetar för fullt med förslaget. Det är alltid svårt att lämna ett exakt datum men vi kommer att lägga fram det i höst, definitivt innan jul, och vi kommer att ha lagt fram det för riksdagen innan valet 2022, sa han och tog emot de 40 309 namnunderskrifterna som överlämnades av jaktgoldenretrievern Party.

- Tack! Det här var verkligen en av de gladaste överlämningar jag upplevt! Och självklart ser vi allvarligt på frågan. Det ses som självklart att det ska vara ordning och reda för hundarna, att de ska vara id-märkta, klart att katterna ska få göra samma resa! Det handlar om deras status, sa han och fortsatte:

- Jag vet att ni på Djurskyddet Sverige är mycket nöjda med utredningen som Ulrika Geijer gjorde. Även många remissinstanser, som polisen och länsstyrelserna, är för en obligatorisk id-märkning och registrering av katter. Det är viktigt för oss att ta in alla aspekter innan vi lägger fram vårt förslag, sa Per Callenberg. Dagen innan denna tidning trycks meddelas att det blir den 2 november. ✕

Foto: Istock

Rekordmånga björnar skjutna i år

■ I fjol fick 291 björnar skjutras under licensjakten i Sverige. I år gavs tillstånd för 501 björnar.

- Tillsammans med de 107 som redan beviljats skyddsjakt blir det 608 björnar i år. År 2021 kommer att framstå som ett massutrotningens år för den svenska brunbjörnen, en rödlistad art som bedöms vara nära hotad. Vi har överklagat besluten, men till ingen nytta, säger Margareta Sturemyr, vice ordförande i organisationen Jaktkritikerna.

Utifrån spillning och observationer beräknas björnstammen. Uppskattningsvis består den av cirka 2 900 individer. Den ökade tilldelningen under licensjakten beror inte på att antalet björnar stigit utan att förvaltningsmålet, det antal björnar varje länsstyrelse bestämt ska finnas i länet, sänkts.

Jaktkritikerna ska när detta skrivs överklaga tilldelningen för årets jakt till kammarrätten och de efterlyser ett vetenskapligt underlag om hur stor björnstammen är. ✕

Mer pengar till veterinärutbildning

■ 37,5 miljoner kronor för 2022 för att successivt öka till 71 miljoner kronor 2027. Det har näringsminister Ibrahim Baylan avsatt till veterinärutbildningen i budgeten. Den akuta veterinärbristen löses inte genom detta, då utbildningen tar fem år.

- Men det ger hopp om att bättre kunna möta framtidens behov av kompetenta veterinärer, säger rektor Maria Knutson Wedel, vid SLU.

Nu tas 103 veterinärstudenter in. Hur många fler det blir framöver är för tidigt att säga. Sveriges veterinärförbund anser att fler platser inte räcker, arbetssituationen för veterinärer måste förbättras. ✕

TEMA **KÖRSPÖ**

RÄCKER TRAVETS TUFFARE TAG MOT SPÖDRIVNING?

Under en vecka upptäcktes spömärken på tre hästar efter lopp. Nästa år ändrar Svensk Travsport sitt tävlingsreglemente. Spödrivning tillåts då inte alls längre, bara lättare maningar och korrigering. Räcker det för att en riktig förändring ska ske?

Opinionen för att få bort felaktig spöanvändning inom all hästsport växer. Kan spöet helt slopas? Hur viktigt är det för säkerheten?

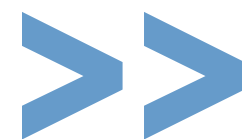

Foto: Suzanne Fredriksson

Spöförbudet som skakar trav-Sverige

Beskedet slog ner som en bomb i somras. Länsstyrelsen i Skåne förbjöd en proffskusk att använda körspö under ett år.

Beslutet skriver Länsstyrelsen att de övervägt djurförbud ”då du allvarligt brustit i tillsyn och vård av en häst och för att det inträffade faller in under misshandel av djur” men landar i ett års körspöförbud med förhoppningen att ”efter detta år har lärt dig att inte piska hästar utan ett nödvändigt syfte såsom nödvärn.”

Både beslutet och formuleringarna chockade stora delar av travsverige. – Jag förstår faktiskt inte varför alla är så förvånade, säger Juha Toropainen, länsveterinär på djurskyddsenheten, Länsstyrelsen i Skåne, när vi talar med honom i augusti. – Redan 2017 var vi flera länsveterinärer från olika länsstyrelser, som skrev till Svensk Travsport, ST, och många andra aktörer att vi kommer inte längre att se på hur djurskyddslagen bryts under travlopp, vi kommer att agera. Nu gör vi det.

Bakgrunden är ett lopp på Jägersro den 10 april. Enligt travsportens egna regler, närmare bestämt § 60 i reglementet är endast lätta spödrivningar tillåtna. Piccadilly sprang in på andra plats i lopp 7. Efter loppet togs Piccadilly in på dopingkontroll. I stallet upptäcktes märken på hästens

bakdel. Banveterinärerna noterade att de blev upphöjda. Måldomarna hade inte lagt märke till någon otillåten drivning under loppet, men eftersom hästen hade märken fick kusken böter och tio dagars körförbud i enlighet med ST:s regler. Banveterinärerna anmälde ärendet till länsstyrelsen, som fick ta ställning till hur gå vidare.

Länsstyrelsen tittar på loppet och skriver att det ”01:58 i den aktuella filmen tydligt framgår att Joakim Lövgren utdelar ett kraftigt piskrapp mot hästens bakdel med körspöet”. Den anser ”det är väl utrett och tydligt dokumenterat av filmen och banveterinärernas yttranden och dokumentation att Joakim Lövgren med uppsåt utsatt hästen för ett våld som orsakat en skada bestående i en kvarstående svullnad och upphöjning i huden. Detta har medfört ett lidande för hästen.”

”Du har använt spöet i syfte att driva hästen att springa fortare för att vinna en tävling med prispengar och inte i någon form av nödvärn. Du har därmed med uppsåt tillfogat ett flyktdjur onödigt fysiskt och psykiskt lidande i syfte att vinna en tävling och pengar” och att ”det inträffade faller in under misshandel av djur”. Länsstyrelsen beslutar att han inte får inneha spö under

travtävling under ett år. 30 000 kr ska utdömas i vite per överträdelse. Eftersom det är av stort allmänintresse att djurskyddslagen efterlevs – djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande, samt att det vid tävlingar inte är tillåtet att utsätta dem för lidande – ska beslutet direkt verkställas. Beslutet chockar många. ST säger att länsstyrelsens hantering avviker från allt de tidigare sett. De ska finansiera överklagan ”så att våra aktiva kan känna sig säkra på vad som gäller”, som ST:s vd Maria Croon säger i V75 Direkt. Advokater anlitas. Inhibition, att spöförbudet skjuts upp, begärs tills saken prövats i förvaltningsrätten. Det godkänns och det kan dröja månader innan ärendet är avgjort. Vi ringer Joakim Lövgren för att få hans bild men han vill inte kommentera det mer. I överklagandet står att ”Det är allvarliga tillkortakommanden länsstyrelsen tillvitar Joakim Lövgren på ett mycket klen underlag” och ”I ’Motivering till beslutet’ står att ’du under en travtävling piskat en häst’. Denna slutsats är felaktig. Av filmen från loppet framkommer inte att Joakim Lövgren ’piskat’ någon häst. Inte heller måldomarna har noterat någon felaktig användning av körspöet. Det stämmer inte att

märken av ’skador uppkommit på hästen’. Märkena kan inte betraktas som skador (- -) Vi talar här om övergående märken i pälsen”. Skälet till att böterna och avstängningen accepterades var bland annat för att han känner sig manad att rätta sig efter ST:s nya regler om märken på häst. Men att köra utan spö skulle försätta honom i ett underläge och vara farligt ur säkerhetssynpunkt. Länsstyrelsen replikerar att ”I Norge är körspö förbjudet i samband med travtävlingar sedan många år och att körspöet skulle vara en så viktig säkerhetsdetalj som Joakim Lövgren anger motsägs både av det faktum att svenska kuskar inklusive Joakim Lövgren väljer att starta där, då utan körspö och av att Länsstyrelsen inte sett någon vetenskaplig dokumentation som styrker att olyckor är vanligare i Norge till följd av spöförbudet.”

I överklagandet ges en annan förklaring till hur märkena uppstått. Piccadilly kan ha dermografism, en hyperkänslighet i huden. Lindrig fysisk stimulus kan ge reaktioner. Märkena kan mycket väl ha orsakats av tryck, skrapning eller seldon, står det. Juha Toropainen tycker att det är bra att kusken tar kompetent juridisk hjälp.

– Ju bättre den är desto bättre blir provningen. Vi behöver ett prejudikat. Vi har en film, vi har märken på hästen och för fyra år sedan skrev vi att vi kommer att ta itu med spödrivningar som bryter mot djurskyddslagen. Jordbruksverket jämför misshandel mot djur med misshandel mot människor, den principen utgår vi från. Länsstyrelsen i Skåne har rutinen att banveterinären anmäler alla misstänkta brott mot djurskyddslagen under lopp till dem. – De har ett jobb att sköta på banan, för att banveterinären inte ensam ska ta all kritik så rapporterar de till oss och så handlägger vi ärendena, säger Juha Toropainen. Travsportens eget sanktionssystem med några dagars avstängning och böter tycks inte hjälpa. Överträdelser fortsätter. – Det sker även inom andra hästsporter. Senast i går tog jag emot en anmälan från ett galopplopp där en jockey verkar ha använt spöet för hårt. Om spö ska tillåtas så måste det bara användas så som det är tänkt, som en säkerhet för att styra hästen ur riskabla situationer. Inte piska för att den ska gå snabbare. Klarar inte någon av att följa reglerna utan tillfogar hästen skador så får vi ta bort spöet från den kusken.

Det är ju nästa logiska steg, säger Juha Toropainen, som inte ångrar de kritiserade formuleringarna i beslutet. – Nej, vi beskriver vad det handlar om. Det finns inget annat djurslag som det är tillåtet att driva fram med slag, inte produktionsdjuren på slakterierna, ingenstans, och det ska det naturligtvis inte heller vara. Vi och andra länsstyrelser kommer nu att använda oss av de möjligheter vi har genom att förelägga proportionerliga straff för de som med spödrivningar bryter mot djurskyddslagen. Även ST skärper sitt reglemente. 2022 ska spödrivning inte tillåtas, bara lätta maningar och korrigering. – Det är svårt att säga vad de nya reglerna kommer att innebära innan man ser definitionerna och sanktionerna i skrift men det är ju alltid positivt när ST tar steg för att komma åt felaktig spödrivning. Om något så kan det förenkla allas arbete med att kunna avgöra vad som är tillåtet och inte, men det kommer ju som sagt att bero på hur tydliga definitionerna blir, säger Juha Toropainen, som ser fram emot den rättsliga provningen i förvaltningsrätten. – Jag kommer inte gissa på utgången, men efter den får vi ett prejudikat. Det ser jag fram emot. ✕

Studie visar stort mörkertal

Spödrivning har i de flesta fall ingen positiv effekt på hastigheten. Det konstaterar veterinär Mirielle Melani Johansson i sitt examensarbete, där hon upptäckte flera felaktiga drivningar som inte bestraffades.

Mirielle M Johansson har en gedigen hästbakgrund. Hon gick travgymnasiet på Uddetorp innan hon utbildade sig till veterinär. I sitt examensarbete "Spödrivning i svenska travlopp – En analys av filmer och positionsdata från travlopp" från 2020 undersöker hon vilken effekt spödrivning har på hastigheten, om spöet används enligt inlärningsprincipen negativ förstärkning och om spöanvändningen följer nuvarande tävlingsreglemente.

Studien består av 20 V75-travlopp under 2018–2019. Loppen gick över distansen 2140 meter och var utskrivet för hästar som tjänat 100 000–500 000 kronor. De hästar som placerade sig etta, tvåa och trea analyserades. Mirielle M Johansson hade ingen information om kuskarnas eventuella bestraffningar när analysen gjordes.

Varje ekipage studerades från att det hade 800 meter kvar tills mållinjen pas-

serats. För varje spöslag som upptäcktes noterades tidpunkten i videon då slaget utdelades. Detta jämfördes sedan med positionsdata från tre sekunder innan till tre sekunder efter varje spöslag för att se om hästen gjorde en tempoförändring i samband med drivningen. Spöslagen kategoriserades efter om de utdelats mellan 800 och 400 meter eller mellan 400 och 0 meter kvar till mål och om de var "säkra", det vill säga att det syntes att spöet träffade hästen, eller "osäkra" vilket kunde bero på att sikten delvis var skymd. Totalt blev det 48 ekipage som kom med i studien.

– Det blev många, många timmar med hökögon framför datorn, säger hon.

Den första frågeställningen, "Vilken effekt har spödrivning på hastigheten?", visar att de hästar som mottog minst antal spöslag i vissa fall ökade hastigheten efter slagen, medan den grupp som fick ta emot sex till sexton slag minskade hastigheten. Slutsat-

sen är klar: det lönar sig inte att driva en trött häst.

Hur väl följs travsportens nuvarande reglemente som säger att endast ett fåtal, enstaka spödrivningar får utdelas under loppets sista del?

Svaret blev att reglementets skrivning "ett fåtal" slag är ett mycket tånjbart begrepp. Sju hästar i studien fick ta emot 10 eller fler slag, en häst 16 slag. Ingen av kuskarna som använde spöet på detta sätt blev föremål för bestraffning. Det kan finnas olika förklaringar, som svårigheter för bandomarna att hinna se och bedöma alla ekipage på en gång eller att spöhanden varit skymd, men med tanke på urvalet ekipage i studien, V75-hästar som placerat sig etta, tvåa eller trea, är det anmärkningsvärda fakta. Dessutom utdelades slagen ofta i betydligt snabbare följd än vad reglementet föreskriver och gav inte hästen någon chans att svara på drivningen före nästa slag.

– Visst trodde jag att jag skulle få se regel-

Svårt för målomarna att hinna se alla ekipage kan förklara varför så många felaktiga spödrivningar missades.

brott, men att så pass många spöslag kunde ges till flera hästar utan några konsekvenser förvånade mig, säger Mirielle M Johansson.

I studien framgår att styrkan i slagen inte går att bedöma visuellt. Den sista frågeställningen, "Används spöet enligt inlärningsprincipen negativ förstärkning?", besvaras med att många hästar inte ges möjlighet att förstå att syftet med slaget är att öka hastigheten. För att hästen ska "förstå" att detta var syftet måste spöet omedelbart tas bort om hastigheten ökar.

Det allra vanligaste argumentet för att behålla spöet inom travsporten är säkerhetsaspekten. Mirielle M Johansson har i sin studie enbart studerat spöanvändning i frammanande syfte. Hittills har ingen vetenskaplig studie gjorts som stöder säkerhetsargumentet. Däremot finns studier som visar att spöanvändning kan vara en säkerhetsrisk.

– En studie i Storbritannien av hästar i häcklöp visar att fall vid hinder var sju

gångar fler om hästen tog emot spöslag.

I arbetet med att ta fram nuvarande djurskyddslag tittade utredaren Eva Eriksson på spöanvändningen inom svensk hästsport. Om spöet används som "mild korrigering" eller "förlängd hjälp" är det inte något djurskyddsproblem, så länge det inte skadar eller orsakar lidande för hästen. Men hästar är kraftfulla djur, farliga situationer kan snabbt uppstå, så utredaren föreslog att spöet skulle få användas som hjälpmedel för att undvika olyckor, men förbjudas i frammaningssyfte.

Så blev det inte, spödrivningar fortsatte att tillåtas. Mirielle M Johanssons studie är unik också i det att den är först med att visa hur stort mörkertalet är.

– Det verkar ligga i linje med mina resultat att det kommer ske förändringar i reglementet vad gäller drivningar. Samtidigt visar min studie hur svårt det är att hinna se alla förseelser och att reglementet kan tolkas på olika sätt, säger Mirielle M Johansson. ✖

SPÖREGLER I ANDRA LÄNDER

Norge har helt förbjudit spö i travlopp. Andra länder tillåter med olika restriktioner. En global rörelse för att slopa spöet växer fram.

Släpp spöet! Det kräver World Bitless Association, WBA, som arbetar för en empatisk och etisk hästhållning, baserad på vetenskaplig forskning. De har främst drivit frågan om bettfri hästsport och i april lanserade de sin kampanj #DROPtheWHIP

Spö behövs inte inom hästsport, det orsakar smärta och säkerheten ökar inte, enligt WBA.

Den australiske kusen Gavin Kelly i Tasmanien har aldrig haft körspö i något av sina 116 lopp.

– Man kan få hästarna att gå fort ändå. Spö tillfogar hästen smärta och jag vägrar använda det.

– Jag säger "den här hästen behöver inte körspö" när någon påpekar att jag glömt det, sa han i en intervju med ABC Mornings with Leon Compton den 16 mars.

Men hans vägran att bära spö blev till slut ett disciplinärende, då det sågs som ett brott mot utrustningsreglerna.

Ett av målen med #DROPtheWHIP var att samla in pengar till hans böter.

– Jag kämpar inte för ett totalt spöförbud, men kräver att få slippa hålla i ett själv, sa Gavin Kelly i radiointervju.

Den 9 april ändrade den australiska travsporten sina regler till: "Under tävling måste kusen av säkerhetsskäl alltid ha en piska lätt åtkomlig. Piskan får bäras på sulkyn, i stänkskärmen eller av kusen." En seger för Kelly.

I just Australien fanns 2017 ett förslag att förbjuda spö i travlopp, men det drogs tillbaka då många aktiva lyfte fram säkerhetsaspekten och en begränsad handledsrörelse tilläts.

I Norge är körspö förbjudet i travlopp, i begränsad skala tillåtet inom galopp. Danmark tillåter en "etisk spödrivning som inte utsätter hästen för onormal press".

Finsk travsport ser spöet som signaleringsredskap och tillåter att "med handledsrörelser utan att lyfta överarmen knäppa till hästen".

Italien, Frankrike och USA tillåter spödrivning. ✖

Alla typer av spömärke efter tävling indikerar skada, enligt ST:s policy.

Märken efter spö

Hästar är känsliga djur. Alla typer av spömärken efter tävling indikerar skada enligt Svensk Travsports hästhållningspolicy.

Ett körspö ska vara minst 90 cm och högst 125 cm långt. Ett ridspö får vara högst 70 cm långt. Så står det i Svensk Travsports, ST:s, reglemente. Ridspöet avser montélopp, men även inom andra hästsporter som galopp, hoppning, dressyr och fälttävlan är olika typer av spö tillåtna.

Känner hästar smärta av spöet? Sannolikt känner de av spöet i lika hög grad som människor skulle ha gjort, konstateras i en studie från 2020, där hudprover från 10 människor och 20 hästar undersöktes för att jämföra koncentrationen av nervändar i de yttre hudlagren. Resultatet? Ingen signifikant skillnad.

– Av detta kan vi dra slutsatsen att hästar sannolikt känner lika mycket smärta som människor skulle ha gjort när spöet

används, säger professor Paul McGreevy på Veterinärhögskolan i Sydneys hemsida.

I ST:s hästhållningspolicy står följande om felanvändning av spö:

”Att missbruka användandet av spö skall ej tolereras, till exempel att få en redan distanserad häst att springa fortare, om hästen är obenägen att svara på drivning eller om en häst utan tvekan är på väg att vinna. Alla typer av spömärken efter tävling indikerar skada.”

Drivning ska, enligt reglementet, vara vårdad och inte utsätta hästen för onormal press. Spöet ska vara vänt framåt och en töm ska hållas i vardera hand. Att lägga över båda i en hand och med spöet i den andra driva hästen är förbjudet. Ett uppmärksammat fall skedde för något år

sedan på Örebrotravet, då en skötare under uppvärmning piskade sin häst två gånger medan tömmarna hölls i ena handen.

Han fick kör- och beträdandeförbud på svenska travbanor i 18 månader och böter.

I spödebatten höjs ofta röster för att Sverige likt Norge ska förbjuda spö i lopp. De som är emot varnar lika ofta: ”Se hur det ser ut i Norge! Alla tömdrivningar där skadar hästarnas munnar”.

Detta argument bemötte utredaren Eva Eriksson i SOU 2011:75 med att ”det inte är logiskt att acceptera en olämplig metod för att undvika att andra olämpliga metoder uppstår”. Hon ville förbjuda spö i frammanande syfte, men tillåta som säkerhetsredskap, och föreslog färgglada spön så att domarna tydligt kunde se dem.

– Just frågan om färgen på körspöet har inte varit med i diskussionen denna gång, svarar Jonny Staf, ST:s domarbas, som anser att de nya regler som ST inför 2022 – spödrivning förbjuds, lätt maning och korring tillåts – går i linje med utredarens tankar, då körspöets betydelse ur säkerhetssynpunkt betonas.

– 2007 började reglerna för drivningar i travlopp skärpas betydligt, berättar han.

Hårdare regler, tuffare bedömningsnivåer och bestraffningar, uppföljning och utvecklingssamtal med felaktigt drivande kuskar har, enligt honom, lett till att antalet bestraffningar minskat från cirka 2,5 procent av antalet tävlande ekipage till cirka 1,3 procent. Avstängning och böter är vanliga påföljder.

I år beslutade ST att alla hästar vars kuskar brutit mot drivningsreglerna ska undersökas. Första månaden upptäcktes fem hästar med märken. I april var det 13, enligt Travronden. Enligt ST har från 2016 fram till den 26 augusti i år 440 hästar utsatts för felaktigt bruk av körspö och 396 hästar för övrig felaktig drivning under lopp på svenska travbanor av totalt 57 242 startande hästar. Av de 440 har det i 21 fall upptäckts märken efter körspö efter lopp, enligt Jonny Staf. ✕

Djurskyddet Sverige:

”All spödrivning ska vara förbjuden”

Organisationen Djurskyddet Sverige anser att spödrivning av häst i alla former ska vara förbjuden.

– Vi anser inte att man ska pressa djur till att prestera, i detta fall för att dra in stora pengar. Tävling och träning med djur måste bygga på att djuren tycker att det roligt och då ska man inte pressa fram dem med spön och annat, säger Åsa Hagelstedt, Djurskyddet Sveriges generalsekreterare.

Hur ser ni på att Svensk Travsport, ST, ska ta bort ordet drivning ur sitt tävlingsreglemente och ha en provperiod för kuskar, bandomare och måldomare fram till 2022 för att lära sig de nya reglerna?

– Enligt djurskyddslagen är det förbjudet att aga, tillfoga skada och överanstränga djur. Att ST:s tävlingsreglemente måste innehålla så detaljerade regler om vad som inte får göras visar hur stor risk det är för hästar att utsättas för lidande under

travtävlingar. Det är visserligen bra att man tar bort ordet drivning. Men det är nu också viktigt att visa att man menar allvar med detta och inte tolererar hantering som utsätter hästarna för lidande, säger Anna Lundvall, sakkunnig hos Djurskyddet Sverige.

Hur ser ni på risken att det kan bli svårt att upptäcka överträdelse av lätt maning och korrigering?

– Frågan är vad lätt maning egentligen är och om det kommer att stå ord mot ord mellan kusk och bandomare. Det är beklagligt om det måste konstateras skador på hästen för att påvisa lidande. Hästar är känsliga djur och känner smärta och obehag även av drivning och maning som inte ger märken.

– Hästar reagerar vid korrigering även med lätta beröringar, om de bara förstår korrigeringen, säger Anna Lundvall, som anser att alla lopp bör kontrolleras i efterhand via film. ✕

"Ett problem så länge det finns märken"

Vad säger då kuskarna och tränarna om det kommande spödrivningsförbudet? I en enkät som tidningen Travronden gjorde i somras pekar svaren åt flera håll.

En del anser att ”det för det mesta ser vårdat och fint ut i slutstriderna, mycket bättre än för tio år sedan”. Andra att det kan bli svårt för domarna att avgöra. Vissa varnar för att hästarna kan stressas upp på annat sätt innan start. Olycksrisken om man inte tillåts ”säga till” en häst när den ”börjar vingla i ledningen eller ska bryta ut i stallbackutfarten” nämns.

Några har ingen åsikt, men kommer att rätta sig efter de beslut som förbundet fattar. Tränaren Eric Martinsson ger ett så nyanserat svar att vi ringer och frågar om det är okej att citera honom på delar av det.

– Det går bra, jag står för det, säger han och betonar att det är tudelat: körspöet

är djupt rotat i svenskt travsport och har sin funktion i vissa lägen, men de duktiga kuskarna löser det ändå.

– Så länge det finns fall där det finns märken på hästar, då har vi givetvis ett problem hur vi än vrider och vänder på det. Sedan är det så att man inte behöver vara på en häst speciellt mycket, det kan bli märken ändå. Det behöver inte ens vara körspöet. Alla säger att det skulle bli som i Norge om vi tog bort det. Jag har svårt att se att vi ska börja slita i munnarna på hästarna bara för att det försvinner. Då är vi ganska primitiva om vi måste ersätta ett ”våld” med ett annat. Vi vet att hästarna springer för att de är starka och välmående. Problemet är inte spöet utan hur vi använder det. Det är bra om vi provar det här alternativet, då kan man använda spöet som ett kommunikationsverktyg, säger Eric Martinsson till Travronden. ✕

Spödrivning snart förbjudet i Sverige

Hästarnas välmående är vårt största ansvar. Det är därför vi kontinuerligt har skärpt vårt regelverk gällande användandet av körspö, säger Maria Croon, vd Svensk Travsport. Nästa år förbjuder de körspödrivningar.

Arsskiftet 2021/2022 ändras § 60 i Svensk Travsports reglemente. Det blir förbjudet att driva hästen med spö.

– Den nya regeln säger uttryckligen: ”Drivning av hästen är inte tillåten. Endast korrigering och lätt maning är tillåten.” Det är en tydlig markering att det behövs en förändring i användandet av körspöt, berättar Maria Croon, vd, Svensk Travsport, ST.

Varför fattar ni beslutet att förbjuda spödrivning just nu?

– Den förändring vi gör nu kommer av en gemensam dialog och ett arbete som pågått under längre tid. Men regelskärpning och tuffare påföljder är bara ett av många verktyg. Vi arbetar för en förändring där man ska göra rätt för att det är rätt, inte för att man är rädd för bestraffningar. Här handlar våra insatser mer om kommunikation och utbildning, förklarar hon.

I dag missar bandomarna många drivningar. Spöhanden kan vara skymd och det är svårt att hinna bedöma alla ekipage som är ute samtidigt, vilket Mirielle Melani Johansson visar i sin studie Spödrivning i svenska travlopp. Där framgår också att det finns ett mörkertal av felaktiga drivningar,

som aldrig upptäckts såvida man inte, som hon, närstuderat loppen på film i slow-motion i efterhand.

Hur ser ni på risken att när de nya reglerna träder i kraft 2022 kan det bli svårt för domarna att hinna se om det är en lätt maning och inte en drivning?

– Det är alltid en utmaning, som i alla sporter, att göra hundra procentiga bedömningar. Vår ambition är dock att regelverket ska bli tydligare och därmed lättare att följa för både aktiva och för de domare som ska döma. Vi gör också en förändring där måldomarna, som tidigare varit kopplade till respektive bana, nu kommer att arvoderas och få sitt uppdrag direkt från Svensk Travsport. I samband med detta kommer också kraven på domarna att höjas och vi som förbund kommer ha bättre kontroll på bedömningsnivån. Samtidigt utvecklas också ständigt tekniken som underlättar att vi kan säkerställa regel efterlevnad.

Hur definierar ni en "lätt maning"? Hur skiljer det sig från en "maning"?

– I reglementet definierar vi det som: Lätt maning innebär maning med små hand- och/eller armrörelser utan att kraft läggs bakom rörelsen. All korrigering och

lätt maning ska alltid vara vårdad och inte utsätta hästen för onormal press.

Vilka straff kommer att vara kopplade till överträdelse av drivningsförbudet?

– Det finns en detaljerad påföljdsmall som baseras på loppets förstapris, hur många lopp kusken kört i år samt andra parametrar som påverkar eventuellt bötesbelopp. Där anges också att påföljden, böter och avstängning, dubblas eller tripplas beroende på hur allvarlig förseelsen var och om det upptäcks märken efter körspö på hästen efter loppet.

Genom åren har röster höjts för att slopa körspö helt på svenska travlopp, för att slippa alla felaktiga spödrivningar. Det skulle enligt förbudsforespråkarna både höja allmänhetens förtroende för sporten och djurskyddet för hästarna. Å andra sidan hävdas spöets viktiga roll som säkerhetsredskap av många kuskar. Anser ni att ett körspö är nödvändigt?

– Ja. Rätt använt är körspöet viktigt för att kunna korrigera och kommunicera med hästen. Marginalerna är små och säkerhetsaspekten är viktig.

I somras aktualiserades frågan om spödrivning och djurskydd när Länsstyrelsen i Skåne beslutade att ge kusken

Svensk travsports vd Maria Croon.

Joakim Lövgren spöförbud i ett år, efter att den häst han kört vid en efterföljande dopingkontroll visade sig ha märken. Spöförbudet har nu inhiberats till dess att ärendet fått en rättslig prövning. Svensk Travsport har uttalat sitt stöd för kusken och ska hjälpa honom att överklaga. I en intervju säger du att "det är en avvägning om förbundet ska hjälpa enskilda aktiva men här anser vi att det är principiellt viktigt. Proportionerna kan ifrågasättas. Det vill vi vara med och göra." Vad hoppas ni att den rättsliga prövningen ska visa?

– Länsstyrelsens agerande och process i just det här ärendet har varit helt annat än brukligt och därför valde Svensk Travsport att stötta Joakim Lövgren i överklagandet till Förvaltningsrätten. Det är viktigt att sporten och våra aktiva får tydliga spelregler. Det handlar om rättssäkerhet och proportionalitet på straffet. Som sport har vi delat ut en bestraffning enligt reglementet i det här ärendet. Banveterinären gjorde därefter bedömningen att det även kunde vara ett brott mot djurskyddslagen och enligt de rutiner som finns så valde banveterinären därför att lämna ärendet vidare till Länsstyrelsen. Det är helt i sin ordning, men därefter är agerandet från

Länsstyrelsen som sagt väldigt annorlunda än vanligt. Så för oss rör frågan mer att få klarhet i hur länsstyrelsens hanterande av dessa ärenden ska se ut.

"Det är väldigt anmärkningsvärt att en annan myndighet går in och dömer travsportens aktiva utifrån egna standarder och inte sportens reglemente", skrev du i ditt vd-brev i somras. Men hur tänker du kring länsstyrelsens utgångspunkt att de utgår från djurskyddslagen som säger att "Djur får inte agas, tillfogas skada eller överanstängas"?

– Länsstyrelsen har ett viktigt uppdrag som oberoende kontrollinstans och de, tillsammans med banveterinären, är till för att säkerställa djurskyddet på våra tävlingar. Det är självklart att de också oberoende av vårt reglemente ska kunna driva ett ärende vidare. Det som vi som förbund reagerat på är processen kring det här ärendet.

Länsveterinärerna tog år 2017 i en skrivelse till Svensk Travsport upp att de behöver mer kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med felaktig spödrivning och gav exempel på föreläggande som att "förbjuda kusken att använda spö

felaktigt, eller förbjuda spö under en viss tid eller under vissa förutsättningar. Föreläggandet kan förenas med vite. Om en spödrivning uppfyller definitionen för misshandel av djur har länsstyrelsen en skyldighet att meddela djurförbud om det inte är uppenbart att det inte kommer att upprepas". Ändå verkar många väldigt förvånade över att de nu efter fyra år gör det de flaggat för. Vad tänker du kring det, att länsstyrelsen redan har skrivit att de anser att det behövs mer kraftfulla åtgärder?

– Vi har ett stort ansvar för att de hästar som tävlar i vår sport ska må bra och att vara kompatibel med djurskyddslagen är viktigt av många skäl. Svensk Travsport har sedan flera år tillbaka skärpt reglementet kring användande av körspöt ett antal gånger. Det har också gjort att vi troligtvis har det tuffaste regelverket av alla länder som arrangerar travlopp. Men vi kan alltid göra mer och mycket av det som stod i skrivelsen från 2017 är saker vi tagit och också tar på största allvar. Att det behövdes ytterligare åtgärder är en av orsakerna till att reglementet nu förändras och att reglerna skärps. ✕

Vetenskap sökes!

Säkerhetsredskap. Ett sätt att få hästar att röra sig snabbare. Det är spöets funktioner. Men fungerar det?

- Vi vet inte, säger Renate Larssen, ordförande i Sveriges Akademiska Etologer, SAE.

Häsetologen Renate Larssen är ny-tillträdd ridskolechef hos Skanör Falsterbo ridklubb. Den första etologen i den rollen. Vi pratar med henne en sen eftermiddag i september när hon har en timmes lucka innan nästa lektion. Hon har följt fallet med Joakim Lövgrens spöförbud och läst att Svensk Travsport kommer att finansiera hans överklagande.

– Frågan är om det inte vore mer konstruktivt att finansiera fler studier för att utröna vilken effekt spödrivning faktiskt har på travhästarnas prestation? Det vore ett konkret sätt att bidra till bättre hästvälfärd och samtidigt visa allmänheten att man är beredd att ifrågasätta befintlig praxis utifrån ny forskning.

I somras skrev hon en ledare i Corren som utmynnar i frågan om det kanske är det dags att vända på beviskraven. I stället för att veterinärer och etologer ska bevisa att hård drivning med körspöet orsakar lidande för hästarna kan Svensk Travsport få bevisa att spödrivning över huvud taget är nödvändigt.

– Jag saknade vetenskaplig fakta då och det gör jag ännu. Det finns så mycket slentrianmässigt användande av spö och annan utrustning, men vi måste ju basera det vi gör mot hästarna på en vetenskaplig grund.

Är det så att spöet hindrar katastrofer, som kollisioner vilka i värsta fall kan kosta både häst och kusk livet, så köper hon helt och hållet argumenten för att behålla körspöet under lopp.

– Då är det befogat att ha spö för att

upprätthålla säkerheten i de situationerna. Problemet är att vi inte vet om det är så. Vi vet inte heller om drivningar med spö ens leder till att hästen rör sig fortare. De studier som finns från travet och galoppen tyder på att hästar inte ökar farten efter spödrivning, och i vissa fall till och med saktar ner.

I grunden är det en avvägningsfråga. Vägs den negativa påverkan på hästarnas välfärd upp av eventuella prestations- och säkerhetshöjande effekter?

– Här finns en kunskapslucka som Svensk Travsport skulle kunna bidra till att fylla. Mirielle M Johanssons examensarbete är en bra ansats, som borde följas upp av mer omfattande studier. Travsporten om-sätter stora summor pengar och en del av dem går till forskning. Vore det inte en bra idé att finansiera en studie för att ta reda på vilken nytta spöet gör som säkerhetsredskap eller för att öka hastigheten? Det finns säkert många etologer och veterinärer som gärna ställer upp. Jag anmäler mig direkt!

På bloggen Hippologiskt har Renate Larssen utifrån ett etologiskt perspektiv analyserat dagens ordalydelse i travreglementets § 60, att spöet får användas för maning, drivning eller korrigering.

– Vad skillnaden mellan dessa tre är framgår inte riktigt, men gissningsvis kommer en korrigering efter ett beteende som man vill få hästen att sluta utföra. Då är det rent vetenskapligt fråga om positiv bestraffning. Att bestraffa en häst är kopplat till många problem. Det är oetiskt, det förstör

relationen till hästen och ofta kan rädsla eller smärta ligga bakom hästens reaktion.

– Vid maning och drivning blir spöet en signal för att få hästen att öka tempot. Spöet läggs på före beteendet man vill att hästen ska utföra och då är det fråga om negativ förstärkning. Att använda spö för att signalera till hästen att den ska öka tempot under ett lopp är jämförbart med att skänkla eller smacka under en hopp-tävling. Hästar kan lära sig att svara på mycket lätta signaler, så det finns ingen ursäkt att inte träna en travhäst att svara på en mycket lätt touchering av spöet i god tid innan ett lopp – eller en smackning eller annan signal – om det är syftet.

Ett rapp kan även trigga rädslosystemet och därigenom flyktbeteende. Hästen springer för att undkomma smärtan.

– Det är en naturlig reaktion hos ett flyktdjur som inte kräver någon träning.

Hon välkomnar reglementesändringen som införs 2022. Då ska det, enligt Svensk Travsports vd Maria Croon, ”framgå att körspöet inte ska användas för drivning utan endast för lätt maning och korrigering. En maning är kuskens lätta signal till hästen att nu är det dags att öka farten om du kan. En maning övergår i drivning när det handlar om flera slag, slag med kraft eller när hästen inte tillåts/hinner reagera. Och det är självklart kusken som ska ansvara för att den gränsen inte passeras”.

– En stor eloge till Maria Croon! Det är ett så bra steg och visar att Svensk Travsport hörsammar den kritik som riktats mot

Häsetologen Renate Larssen, ordförande i Sveriges Akademiska Etologer.

sporten, säger Renate Larssen, som samtidigt betonar att begreppen ”lätt maning”, ”korrigering” och ”lätta signaler” inte får bli eufemismer, förskönande omskrivningar. Ska det leda till verklig förändring måste reglerna vara glasklara.

– Vilken grad av maning ska tillåtas? En lätt maning, vad är det? Ett slag utan kraft, hur ska det mätas? Reglerna måste följas av en mätbar optimal nivå för att inte öppna upp för olika tolkningar.

Olika tekniska mätutrustningar har diskuterats.

– Det finns ju exempel på spö med sensorer längst ut som kopplas till en app där man direkt kan avläsa styrkan i slaget. Kanske följs de nya reglerna av ny teknik? Vi vet för lite ännu för att jag ska kunna säga något bestämt, men jag kommer att följa arbetet.

Att hästar känner smärta när spö används är belagt. Den kan vara tillfällig eller sitta i länge.

– Den gamla missuppfattningen att hästar inte känner smärta som vi gör är förlegad. Så man kan testa att ge sig själv ett rapp om man vill veta hur det känns.

Under sommar-OS utspelades fruktansvärda scener i Femkampen när hästen Saint Boy piskades inför publik. Självklart ska det fördömas, säger Renate Larssen.

– Men samtidigt stannar debatten ofta vid vad andra gör: ”femkamparna är inte som vi, de kan inte rida hästar”. Vi inom hästvärlden vänder blicken mot andra, men riktar den sällan mot oss själva. Jag skulle vilja se en större självvrannsakan hos alla oss som sysslar med hästar: Har aldrig vi tagit i för hårt om hästen inte gjort som vi velat? Vi måste vara väldigt observanta på oss själva för att en riktig förändring ska ske.

På ridskolan arbetar Renate Larssen mycket med att förklara för eleverna utrustningens funktion och hur den ska användas på ett vetenskapligt korrekt sätt.

– Jag försöker hela tiden uppmuntra eleverna att skala bort utrustning och endast ta till verktyg som spö och sporrar vid behov.

Hon har sett sommarens diskussioner om farorna med att okritiskt marknadsföra färgglada ridspön som något kul och nödvändigt till ridskolelever.

– Det är bra att vi börjar titta på alla delar av hästvärlden. Det är lätt att man fastnar i att använda utrustning av gammal vana utan att ifrågasätta dess funktion. En välutbildad häst ska du varken behöva spö eller sporrar på, och det måste vara målet med all ridning.

– Men, samhället förändras sällan över en natt och det leder ingenvart om vi stannar vid att fördöma vad andra gör. Alla vi som sysslar med hästar i vilken verksamhet det än må vara, dressyr, galopp, hoppning, trav, måste ha en självvrannsakande blick.

Travsporten är utrustningstung. Som etolog finns mycket att säga kring det.

– Samtidigt är det inte realistiskt att tro att travsporten bara skulle upphöra och alla hästar släppas fria. När vi pratar om trav så måste vi se sporten för vad den är: Hästar som genom generationer av avelsarbete tagits fram för att röra sig i extrema hastigheter för att vinna lopp. Det är ju sportens grundidé. Varje litet steg som leder till förbättringar för hästarna är superbra. Nu vill jag se ännu mer forskning! ✖

Tillsammans för djurens skull

Vi på If har valt att arbeta tillsammans med Djurskyddet Sverige för att våra husdjur – hund som katt – ska få tillgång till samma vård och omsorg vid skada eller sjukdom.

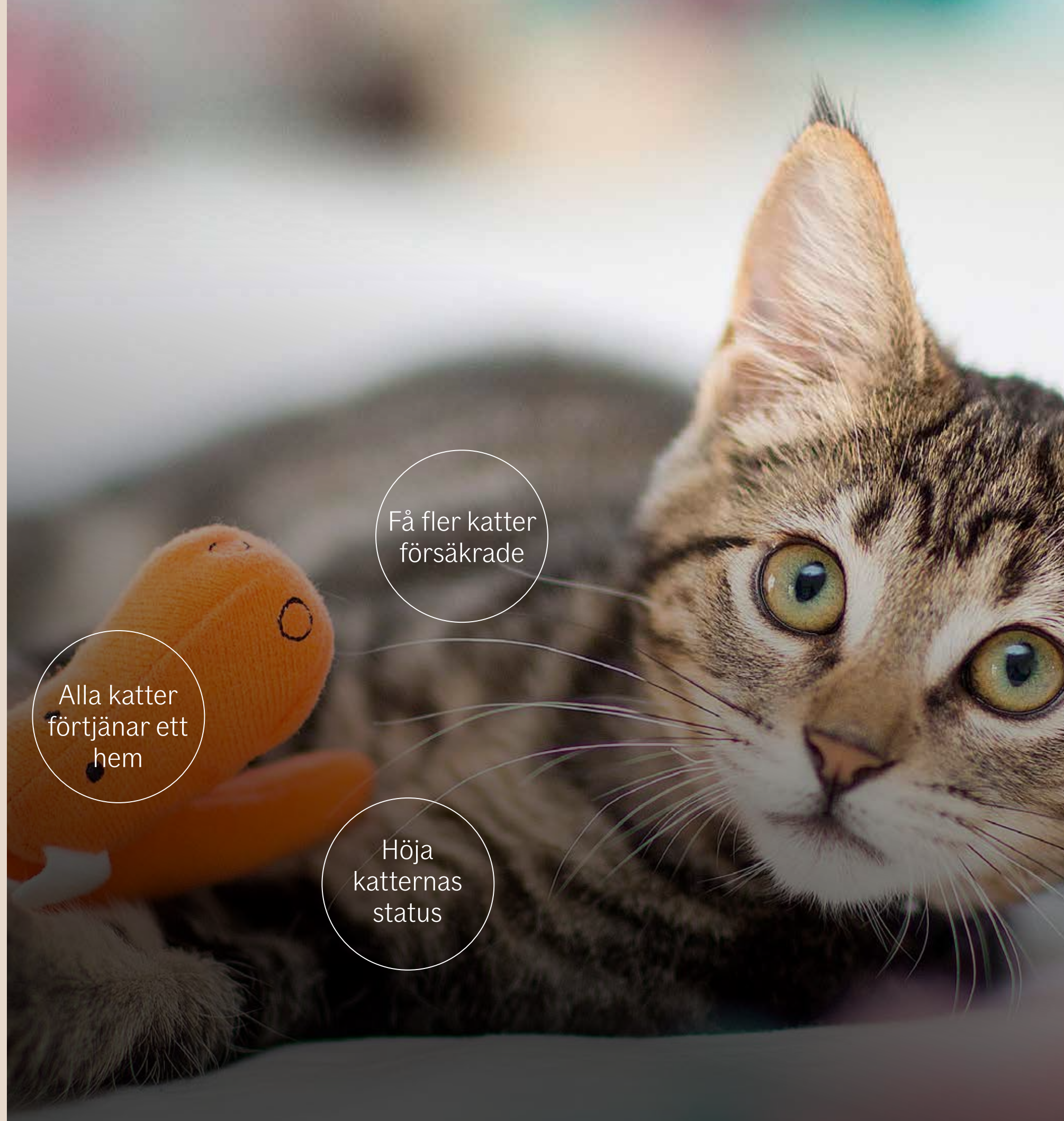
Till skillnad mot hundar är få katter i Sverige försäkrade. Det vill vi ändra på genom olika insatser men vi vill också verka för att skapa bättre villkor för både hundar och katter – under hela deras liv.

Vår handlingsplan är att:

- höja katternas status genom att få fler katter försäkrade – tillsammans kommer vi arbeta med kunskapsspridning om varför det är viktigt att försäkra sin katt.
- bidra till att fler av landets cirka 100 000 hemlösa katter blir id-märkta, kastrerade och försäkrade.
- arbeta proaktivt för att förhindra handeln med smuggelhundar.
- Djurskyddets djurhem/jourhem som arbetar med omplacering av djur får tillgång till rabatterade djurförsäkringar för djuren som finns på hemmen.
- If donerar pengar till Djurskyddet för varje adoptant som väljer att försäkra sitt djur genom samarbetet.

If i samarbete med
Djurskyddet Sverige

ÄR DU REDO FÖR ETT DJUR?

Under pandemin har en önskan att få leva med marsvin, möss, kaniner, katter, hundar och andra ljuvliga djur väckts hos många. Men är du redo? Gör vårt test! Åtta frågor alla blivande djurägare bör ställa sig – innan köp.

Text Katarina Hörlin, Anna Lundvall och Emma Brunberg Foto iStock

1 HAR DU TID?

Olika sällskapsdjur kräver olika mycket. Men gemensamt för dem alla är att de kräver din tid. Fundera noga igenom hur mycket tid du har och är villig att lägga på ett djur.

2 HAR DU RÅD?

Det handlar inte bara om priset för djuret, utan räkna även in löpande kostnader som foder, veterinärbesök, utrustning, kurser, försäkring och ersättning till passning, om du skulle behöva anlita hjälp.

3 HAR DU KUNSKAPEN?

Djurskyddslagen slår fast att alla djurägare måste ha kompetens för att klara att sköta djur. Surfa gärna in på Jordbruksverkets hemsida, www.sjv.se, och läs på om vad det djurslag du skulle vilja ha behöver. Här finns information om kaniner, kräldjur, gnagare, hund, katt, fisk, och många fler.

4 HAR DU INTRESSET?

Din egen livsstil och dina intressen måste vägas in innan du köper ett djur. Djuret ska ses som en individ och dess behov sättas i första rummet. Hatar du att pyssla med pälsar? Köp inte en pudel. Avskyr du att väckas på natten? Köp inte ett nattaktivt djur som hamster.

5 HAR DU UPPBACKNING?

Om något oförutsett händer underlättar det enormt om du redan i förväg har ordnat med några som kan rycka in och ta hand om dina djur. Djurpassare kan du finna var helst du letar: bland vänner, bekanta, grannar eller kollegor. Det viktigaste är att du så snart du kan frågar ett par olika personer som du litar på om de skulle kunna ställa upp om en nödsituation uppstår. Då har du besparat dig mycket framtida oro och stress. På samma sätt kan du erbjuda dig att vara "akut-matte eller -huse" åt andra.

6 HAR DU PLATS?

Inga djur ska behöva hållas i bur. Det finns bättre sätt för både kaniner och marsvin. Tänk på att varje djur ska hållas utifrån sina naturliga beteendebest. Lever de i flock i naturligt tillstånd, så ska de få en flock även som sällskapsdjur. De flesta djur som människor håller ska ha sällskap av en artfrände. Guldhamstern är ett gyllene undantag. Den trivs bäst ensam.

7 VILL DU LÄRA KÄNNA DJURET?

Gå aldrig på utseendet när du ska bestämma dig för vilket djur du ska ha – se alltid till insidan. Hur är en papillion? Vad driver den? Vad behöver den? Vad är viktigt för en rottweiler? Kan jag erbjuda den detta? Har jag chans att ge chinchillor en fin tillvaro? Köp aldrig ett djur bara för att det ser coolt eller charmigt ut. Läs på så att du väljer någon som passar dig. När djuren väl flyttat in börjar en ny resa med att lära känna dem som individer. Var och en har sin egen personlighet och sina känslor.

8 HAR DU INSETT ANSVARET?

Få varelser kan ge så oändlig uppskattning, glädje och visa så blind tillit som ett djur. Det är en nåd att få uppleva. Men ansvaret för djuret är alltid ditt som djurägare, så tänk noga igenom om du är beredd att bära det under hela djurets liv. En hund kan bli över 15 år, en katt ännu äldre. Även ansvaret att avliva djuret i tid och inte låta det lida måste tas. Som blivande djurägare bör du också ta ansvar för att inte stödja en uppfödning där djur far illa. Förvissa dig om att den valp du vill köpa inte smugglats hit eller fötts upp på valpfabrik under fruktansvärda former. Bidra inte heller till oseriös uppfödning som leder till att trubbnosiga hundar faktiskt inte kan andas. Läs förra numrets 8 råd eller sök på webbtidningen hur du undviker detta: www.tidningen.djurskyddet.se

HAR DU SVARAT JA PÅ ALLA FRÅGORNA?

Grattis! Långt liv i lycka tillsammans med din nya kompis, önskar vi.

LÅNGA KÖER TILL HUNDDAGIS

Många som drömt om att skaffa djur slog till under pandemin. Nu larmar hundhem att omplaceringarna blivit fler. Och förväntas öka än mer i höst.

Jordbruksverket för statistik över alla nyregistrerade valpar födda i Sverige och importerade hundar. I juli 2021 nyregistrerades 8 263 valpar och importerade hundar. I januari till och med augusti i år nyregistrerades 54 175 hundar. En ökning med 17 procent jämfört med 2020. Jämfört med 2019, året innan pandemin, är ökningen 27,5 procent.

Totalt var 1 028 000 hundar och 746 000 hundägare registrerade hos Jordbruksverket i september. De många fler hundarna sätter tryck på hunddagis och dagmattar.

– I mitten av 2020 tappade vi ungefär hälften av våra kunder och sen har det varit stillastående i flera månader. Nu har vi nästan fått in fler ansökningar på några dagar än på hela förra året. De flesta är födda tidigt 2020, vilket ju tyder på så kallade ”coronahundar”. Jag vet från kollegor på andra hunddagis att det öser in ansökningar till dem också och att inskolningarna löser av varandra, säger Amanda Grapne, handledare Torpa hunddagis i Göteborg.

Också i Karlskrona på hunddagiset Klicka hunden har kötiderna ökat.

– Markant. Vi får ungefär fem förfrågningar per vecka, vilket det inte ens var per månad under pandemin. Valpkurserna är fulla. Vi brukade ha fyra kurser per år, nu har vi cirka tio kursstarter och de är fulla, enligt ägaren Therese Welander.

På Vilda Hildas HundVilla i Kramfors berättar Erika Mårtensson att många sa upp sin plats i fjol när de började arbeta hemifrån

men nu har flera kommit tillbaka och det har blivit köer igen.

– Det är viktigt att hundägare inte räknar med att hunden kan spendera sina dagar på hunddagis. Många är fullbokade och har väntetider, men det kan även vara så att hunden inte klarar av att vara på hunddagis av olika anledningar. Jag utvärderar alltid hundarna efter några veckor och pratar med ägaren om hur hunden mår. Ibland har den fått sluta då jag bedömt att det bästa för hunden är att inte vara på hunddagis. Då måste man ha en alternativ lösning i bakfickan, säger hon.

Enligt en Novus-undersökning som gjordes på uppdrag av Arken Zoo i mars hade en av tre hundägare inte planerat för tillsyn av deras hundar när de skulle återgå till arbetet. Fem procent hade inte funderat på det alls, enligt Arken Zoo.

Många varnar för att omplaceringarna börjar öka nu, när färre arbetar hemifrån. På Blocket, via en del kennelklubbar och djurhem, finns flera hundar för omplacering.

– Vi ser en kraftig ökning av yngre hundar, ofta runt ett år, sa Tove Eriksson, Hundar utan hem, till TV4.

Runt om i landet vittnar djurhem även om att ovanligt många kaniner övergivits. DN berättade om ett i Halland dit fler än 70 kaniner kommit. Några hade bara lämnats vid gården. Det är enligt djurskyddslagen förbjudet att överge djur.

För katter verkar det i september, när detta skrivs, inte vara någon större efterfrågan på att djurskyddsföreningar

med djurhem ska ta hand om omplaceringar.

– Det var en våg strax innan midsommar, i samband med att folk började planera för att åka på semester och behövde då omplacera sina katter, fast skylld på allergier och flytt. Den senaste månaden har vi fått in några väldigt tama katter, omärkta som ingen ägare verkar sakna, så dumping av katter verkar tyvärr förekomma, säger Mari Ekengren på Djurskyddet Bill & Bull i Söderhamn. ✕

Katter får inte föröka sig oplanerat enligt föreskrifterna.

Foto iStock

TA FRAM EN TYDLIG VÄGLEDNING, JORDBRUKSVERKET!

Katter får inte föröka sig okontrollerat. Men hur kontrolleras att föreskriften följs? Djurskyddet Sverige efterlyser en tydlig vägledning.

Föreskrifterna, SJVFS 2020:8, 6 kap. 2 §, säger att den som låter sina katter gå ute ska se till att de inte kan föröka sig okontrollerat eller oplanerat. Kastrera är den metod som säkrast gör att reglerna uppfylls. Reglerna infördes 2020.

Men nu varnar Djurskyddet Sverige för att länsstyrelserna inte alltid agerar när okastrerade katter släppts ut.

Ett svar från Jordbruksverket, SJV, i frågeportalen Kundo, dit länsstyrelserna kan vända sig för att ställa frågor kring hur de ska agera, har fått Djurskyddet Sverige att skicka in en skrivelse till SJV.

Frågan var om det är okej att släppa ut en fertil honkatt. Svaret var mycket oroande, anser Djurskyddet Sverige. Så här löd svaret: Så länge ”katthonan är fri från kända anatomiska, fysiologiska och beteendemässiga egenskaper som riskerar att påverka föräldra-djurens eller avkomornas hälsa och välfärd och hon är vid god fysisk hälsa är det tillåtet att bedriva planerad, önskad och icke överdriven reproduktion”, samt att det är ”en väl grundad rättighet att ha lösgående katter

i Sverige.” ”Om katthonan kommer hem dräktig får man se aveln som planerad och önskad och ta konsekvenserna av sitt agerande”, exempelvis ”ta bort en del eller alla kattungar eller att föda upp dem och behålla/sälja dem. Konsekvenserna måste dock tas och resultatet får inte bli förvildade, lösgående katter som inte tas omhand”. Djurskyddet Sverige skriver:

”Uttrycket att ’ta bort’ en del eller alla kattungar i en kull innebär att katthonan ska gå igenom en dräktighet, förlossning och börja producera mjölk för att ge di till sina ungar, men utan att få en positiv återkoppling eftersom ungarna tas ifrån henne. Katthonan har då investerat mycket energi i fortplantningen. Att medvetet föda upp fler kattungar än vad som behövs måste anses vara både oplanerad och överdriven reproduktion, vilket alltså inte är förenligt med SJVFS 2020:8 6 kap. 2 §. Utöver detta är det självklart moraliskt förkastligt”.

Djurskyddet Sverige understryker även vikten av att SJV tar fram en tydlig modern vägledning till länsstyrelserna så snart det går. ✕

CORONAHUNDKURS TILLFÄLLIGT PAUSAD

Hallå där, Johanna Strandh på Hundhjälpen i Uppland. Hur går det med er utbildning av hundar som ska kunna sniffa sig till coronavirus?

– Det går jättebra! Det är fantastiskt hur skickliga hundarna är på att lära sig och vilken samhällsnytta de kan göra. Men tyvärr har vi fått pausa utbildningen nu eftersom antalet positiva smittprover minskat i takt med att smittspridningen gått ner.

I vintras började åtta hundar av raserna labrador retrievers, malinois, riesenschnauzer och schäfer sin utbildning. Hur går inläringen till?

– Vi får servetter från PCR-provtagningar sända till oss från vårdcentraler. Personerna tillfrågas innan om de vill vara med och de som ger sitt godkännande får en servett att torka sig på panna och hals med. Den läggs i rör som fryses och när provsvaren kommer märks de upp som positiva eller negativa.

Servetterna används sedan som doftprov i en så kallad diskrimineringsbana. Hundens uppgift är att gå banan och markera de behållare som innehåller smittan.

– Tyvärr kom Sverige i gång för sent. I takt med att smittspridningen minskat och färre tar PCR-test har det uppstått brist på corona-doftprov.

I skrivande stund, 3 september, behövs 120 positiva doftprov till.

– Vi får laga efter läge, det är naturligtvis bra att smittan minskat men samtidigt är hundarna så gott som klara med utbildningen. Vi inväntar nya servetter och får göra klart utbildningen när det går, säger Johanna Strandh.

Projektet drivs av Uppsala universitet och Region Uppsala.

Utbildningen håller Hundhjälpen i Uppland och Stock Hundutveckling i. Finland, Frankrike, Tyskland och USA är några länder som har utbildat coronahundar. ✕

Johanna Strandh med den snart färdigutbildade coronaspårshunden Jippie.

Foto Privat

Jägmästaren som slutade jaga

Höstens stora bokhändelse är Kerstin Ekmans nya roman Löpa varg. Tommy Olofsson har läst.

Kerstin Ekmans berättelse Löpa varg (Bonniers) utspelas i Hälsingland och berör i förbigående bränderna där 2018, då cirka 8 500 hektar skog blev till aska.

Den som är författarens språkrör och kan skogsbruk är jägmästaren Ulf Norrstig. Han har arvt några skogsskiften efter sin far och sköter dessa omsorgsfullt, dels för att bevara den biologiska mångfalden, dels för att skogen inte ska bli lättantändlig.

I sitt engagemang för ett långsiktigt hållbart skogsbruk är jägmästaren kritisk mot de stora bolagens cyniska metoder. Hans vänner och bekanta i byn är eniga med honom om detta.

Annat är det med jakten! Rörande den uppstår konflikter, till och med hat. Jägmästaren, som också är traktens jaktledare, blir ifrågasatt när han efter sitt 70-årskalas blir kallad till slaktboden för att beskåda vad som skjutits under dagen: en varg.

Ulf Norrstig blir beklämd av att se den döda ungtiken och förbannad av att höra någon klämma ur sig: ”Den där jävla ohyran ska bort!” Han tar en yxa och dänger den mot ett oljefat, så att alla tystnar. Så tar han själv till orda: ”Det vilda är

inget värt. Bara om man kan skjuta det.”

Efter uppläxningen vet han att hans dagar som jaktledare är förbi. Det finns ingen återvändo. Han känner sitt jaktlag, de skjutglada män som han någorlunda har hållit pli på i så många år: ”De flesta vill skjuta så länge pekfingret kan pressa avtryckarn. Så länge kuken står lever man och dödar.”

Men varför upprörs jägmästaren? Gävleborgs län, dit Hälsingland hör, hade ju fått två vargar i tilldelning. Är det då inte en fjäder i hatten att hans eget jaktlag har lagt ner en och dessutom har sparat ytterligare en på den gamle jägmästarens egen mark, som ingår i jaktlagets område?

Nej, just den vargen, en ensamströvande hanne, har jägmästaren själv sparat och ingående betraktat i sin kikare. Episoden när han spårar vargen och så småningom från långt håll ser den i sin kikare är skildrad med en stark poetisk glöd. Den föregås av att han tänker tillbaka på sina många jakthundar genom årens lopp, minns deras namn och olika egenheter. Jägmästarens kärlek till hundarna är stark. Vid åsynen av vargen

är det som om denna hans kärlek överförs till vargen han ser, ”profilen med den ädla nosen, den branta pannan och örönen som stod rakt opp”.

Vargen, alla tamhundars anfader och ursprung, växer i hans medvetande till en sinnebild för det vilda. Han kommer på sig med att beundra den och vörda den. Ja, man kan säga att han blir besatt av den, att han identifierar sig själv med den och ”löper varg”.

Jägmästaren blir snart avsatt som jaktledare. En yngre och mer råbarkad ”jaktare” blir vald till hans efterträdare.

Foto: Thron Ullberg

Detta blir början till en bitvis rafflande historia om ett allvarligt jaktbrott och om konflikten mellan natur och kultur, mellan det vilda och människans kontrollbehov.

Berättelsen utspelas långt bortom vad jägmästaren kallar ”ljusmöglet av stora städer”, djupt inne i Hälsinglands skogar, men den innehåller även scener från sjukhuset i Bollnäs och från det Per Albin-torp som jägmästaren bor i tillsammans med sin älskade hustru, pensionerad språklärare. Ömheten mellan makarna gestaltas vackert. Den är en ständig värmekälla,

tacknämlig att ha när det drar ihop sig till stridigheter och hat i jaktlaget.

Allt är medryckande skildrat, med många livgivande detaljer. Kerstin Ekman är en ypperlig berättare. Som stilist är hon som bekant kameleontisk och ändrar sig från bok till bok. Som ytterst få kan hon anpassa stil och tonfall efter ämne och miljö. I sin fåordighet och i sina korthuggna satser påminner stilen i Löpa varg närmast om den Ekman tillgriper i Hundén (1986), detta mästerverk som utgör en av författarskapets höjdpunkter.

Tommy Olofsson

FEELGOOD OM KÄNDISARS KATTER

Titel: Katter och deras kändisar

Av: Anna-Lena Wahlsten

Bokförlaget Norlén och Slottner

Det här är en sådan där bok som man vill ha liggande framme för att kunna bläddra och läsa i då och då, med en kopp te och en egen katt nära. En feelgood-bok, och sådana är ju nog så viktiga.

Boken presenterar en rad kända personer, de flesta svenska, och deras katter. En del intervjuer har tidigare varit publicerade i tidningen Kattliv. Ett roligt inslag för just Tidningen Djurskyddets läsare är förstås att organisationen Djurskyddet Sveriges generalsekreterare Åsa Hagelstedt berättar om sina katter i boken.

Det är intressant att läsa om de helt olika anledningar till de olika personernas kattägarskap, något som väl speglar hur det ser ut bland folk i landet överlag. Här förekommer allt ifrån raskatter inköpta för deras speciella sätt att vara, till hemlösa huskatter (icke raskatter) som har tagits om hand. Bra att tänka på är att det ibland sägs saker i intervjuerna som inte stämmer med vad vi vet om katten i dag, så att man inte tolkar det som faktagranskade beskrivningar. Som exempel nämns hur hundar och katter i en familj reder ut rangordningen själva, i dag vet vi ju att rangordning inte är applicerbart på familjedjur på det sättet för det är inte så deras sociala relationer fungerar.

Boken ger en fin inblick i olika katters värld och kompletteras dessutom med härliga foton. Särskilt mycket tyckte jag om det längre avsnittet om Bob och hans före detta hemlösa husse James Bowen, även om det har skrivits mycket om honom genom åren är historien väl värd att berättas mer om. Tyvärr har ju Bob gått bort efter att dessa intervjuer gjordes men här får man i alla fall lite mer kunskap om allt som denna mycket speciella katt förde med sig till sin hus-ses liv under sin tid här.

Therese Lilliesköld

TRUMMENS TILLGÄNGLIGA HUNDLEKPLATS I FULL GÅNG

I juni invigdes Trummens unika hundlekplats i Växjö. En inkluderande mötesplats för många äldre och personer som använder rullstol, elstol och rollator.

– En mötesplats jag kan komma till med mina hundar är fantastiskt, säger initiativtagaren Pia Hammargren, som fått fin hjälp av Djurskyddet Kronoberg.

Latriner i rätt höjd. Specialanpassade grindhandtag med bollvikter som gör grindarna lätta att öppna. Sittgrupp med särskild plats för rullstol. Det är några av finesserna i hundlekplatsen vid Trummen.

– Ordet tillgänglighet betyder olika för olika personer. Den här 2 600 kvadratmeter stora hundrastgården är tillgänglig eftersom den ligger nära ett av Växjös populära promenadstråk. Det är enkelt att komma till både med bil och om man promenerar. Det är jättekul att detta kommer alla till del, oavsett om man har funktionsnedsättning eller inte, sa Pia Hammargren när vi pratade dagen innan invigningen den 17 juni.

Sedan dess har mycket hänt. Under sommaren har hundratals hundar varit på besök. Tidningar har skrivit, radion har sänt. Ideella evenemang som hundpromenader har uppstått. Namnet har ändrats från rastgård till lekplats, just för att understryka

att det främst handlar om att hundarna ska leka.

– Vi har inspirerat fler kommuner till att förstå nyttan med en tillgänglig hundlekplats! Under september månad har vi möten med tre olika kommuner som vill veta mer. Vi har redan besökt Bräcke Diakonigård som nu arbetar med att få fram en tillgänglig hundlekplats i samverkan mellan kommun och privat aktör, berättar Pia Hammargren.

Resan hit har varit lång. Den började med att hon skrev ett medborgarförslag, efter att ha gjort massor av research och namninsamlingar.

– Lokaltidningen skrev om mitt medborgarförslag. Sen fick jag avslag.

Strax efter ringde Djurskyddet Kronoberg. De sa att om hon lägger ett nytt medborgarförslag så kommer de att hjälpa henne.

– Om vi ser till projektet från ren djur-

skyddssynpunkt så innebär det en ökad välfärd för hundar som ägs av rullstolsanvändare eller av personer som på grund av någon funktionsnedsättning har svårt att ge hunden nödvändig motion och rastning i frihet. Att kunna låta hunden rastas lös och kanske leka och rusa med andra hundar i en säker rastgård ger hunden en ökad livskvalitet. Att människan som har hand om hunden även får glädje och nytta av detta är givetvis ett välkommet mervärde, säger Björn Dahln, ordförande Djurskyddet Kronoberg, vars styrelse beslutade att bidra med 70 000 kronor till projektet om Växjö kommun ändrade sig och tillförde resterande medel så att hundlekplatsen kunde anläggas.

Därpå följde ett digert arbete för Pia Hammargren med ny research, statistik om hundar och nätverkande.

– Jag tog även tillfället i akt att prata med politikerna om att det här inte ”bara” var en hundrastgård. Jag kunde visa att jag varken kom in till eller runt i flertalet av de hund-

Pia Hammargren
med hunden Folke

rastgårdar som fanns och att det var enorma brister med tillgängligheten, säger hon.

Vid den här tiden gick den tidigare ordföranden i Djurskyddet Kronoberg, Margareta Göthe Dalgren, Meg, ur tiden, i oktober 2019.

– Det visade sig att Meg hade testamenterat 100 000 kronor till Djurskyddet Kronoberg. Styrelsen beslutade att hela arvet från Meg skulle gå till hundlekplatsen Trummen. Det kändes som alldeles rätt projekt att bidra till med Megs donation eftersom Meg var en stor djurvän med ett särskilt intresse för hundar. Växjö kommun ändrade sig när donationen på 100 000 kronor utlovades, säger Björn Dahln.

Den 17 juni invigdes hundrastgården med tal, ballonger, stor mediabevakning och en lekplats fylld av hundar.

– Det var en väldigt rolig dag! Djurskyddet Kronoberg har haft stor betydelse, både som en tung seriös aktör och ekonomiskt. Det be-

tyder mycket i politiskt påverkansarbete att få upp ögonen för nya lösningar som dessa.

– Även kommunen ska ha en eloge för att de låtit oss vara med och peta i alla detaljer under arbetets gång. Om man inte själv har erfarenhet av eller kunskap om hur det är att ta sig fram med rullstol är det lätt att göra missar i små men väldigt viktiga detaljer. Jag har varit med i varje steg i processen just eftersom det är i detaljerna som tillgängligheten förverkligas. Det kan vara en sådan sak som var man lägger slalombanan, den kan ju inte ligga mitt på gräsmattan, utan måste ligga invid en hårdlagd stig så att matte eller husse kan vara bredvid. Om något ska vara tillgängligt måste man vara observant och tillföra kunskap hela vägen så att det inte investeras i något som i praktiken inte kan användas. Men här har kommunen verkligen lyssnat, säger Pia Hammargren som själv är matte till tre bichon bologneser, Tony, Fjortis och Folke.

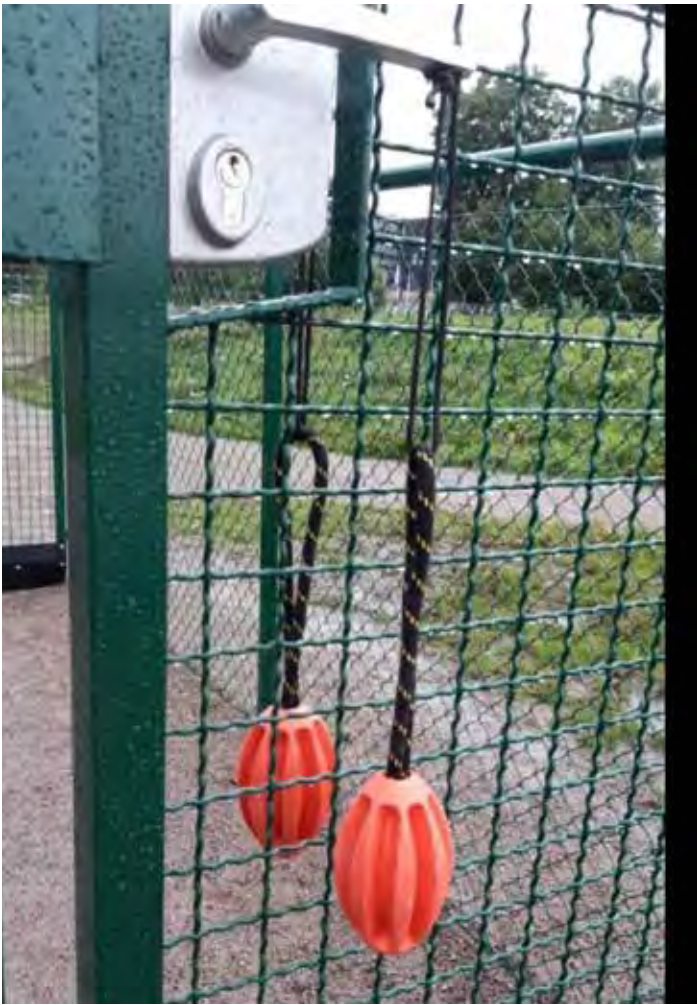
Vad betyder det för din hundtrio och alla andra hundar vars mattar och hussar behöver en tillgänglig hundlekplats att nu har en sådan i Växjö?

– Jag sitter själv i elstol på grund av att jag har en neuromuskulär diagnos. Att få ha en mötesplats som jag kan komma till och runt i med mina hundar är fantastiskt. Det finns många i min situation och även många äldre med hund som behöver en trygg och inkluderande mötesplats.

– Det är en plats där vi kan träffas jämlikt med andra som också har hund och där jag kommer till eftersom det både finns parkeringsmöjligheter och ett av Växjös mest omtyckta promenadstråk kant i kant. Även för äldre personer med mindre hundar, som kanske varit pigga och raska 70-åringar men på några år kanske fått svårare att gå, kan en sådan här hundlekplats spela en stor roll för att kunna möta andra hundägare och hundar, säger Pia Hammargren. ✕

Gänget bakom Trummens hundlekplats: Neuros Eva-Lena Kjellsson, Djurskyddet Kronobergs vice ordförande Björn-Fredrik Tollin, ordförande Björn Dahlné, och sekreterare Yngve Linnér, Funkibators Pia Hammargren med Tony och Djurskyddet Kronobergs styrelseledamot Heléne Stråth med tiken Lily.

SÅ SKILJER SIG TRUMMENS HUNDELEKPLATS FRÅN ANDRA

Vad är då en tillgänglig hundlekplats? Jo, den är anpassad för att passa alla, även dem som har begränsade rörelsemöjligheter, mindre muskelkraft och använder rullstol eller rollator. Här följer ett axplock av de tillgängliga punkter som Pia Hammargren spontant kommer på. Det finns många fler att upptäcka.

- Den är lätt att komma till. Den ligger inte i en skog eller långt från en parkering. Tvärtom ligger den nära en av Växjös mest omtyckta promenadstråk, enkel att komma till både med bil och om man promenerar.
- Staketet är extra högt samtidigt som det går ända ner i marken. Det försvårar rymningsförsök hos kreativa hundar.
- Ingången är specialanpassad med tunga bollar i en lina som man enkelt kan dra ner och öppna den annars tunga grinden. Ingången har en sluss, en trygghet för många äldre och personer som använder hjälpmedel eftersom man i lugn och ro kan komma in och ha fokus på sin hund. I slussen kan man välja om man går till lilla eller stora hägnet. En grind utan sluss skapar stress när man har koppel, hjälpmedel, sin och andras hundar att hålla reda på.
- Det finns berikning som tunnel, slalom och hopprång. Dessa ligger kant i kant med gångslingan så att man enkelt kan följa sin hund från ett plant underlag.

- Sittplatsen i stora hägnet är specialanpassad så man enkelt har inkluderande platser för dem med rullstol. Så kallade vanliga sittplatser har ofta ben och underredan i vägen för rullstolar/elscootrar vilket gör att personer med hjälpmedel ofta får sitta vid sidan om vid många av offentliga rummets sittplatser.
- Hundlatrinerna är nersänkta och står inte halvvägs inne på en mjuk gräsmatta, utan de nås även om man använder rullstol/elstol.

Hundlekplatsen har skapats i samarbete mellan föreningen Funkibator där Pia Hammargren är verksam, Djurskyddet Kronoberg och Växjö kommun. Följ utvecklingen och läs mer i Trummens egen Facebookgrupp www.facebook.com/groups/trummenhund/

”DJUREN BEHÖVER VÅR HJÄLP”

Djurskyddet Ungdom har fått en ny ordförande. Möt Thea Lempiäinen.

THEA LEMPIÄINEN

Ålder: 23 år.
Bor: Uppsala.
Lever med: De två draghundarna Max och Catalina. Vi spenderar mycket tid med löpning, vandring och dragträning.
Gör: Studerar Ekonomi – hållbar utveckling på SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet.
Drivkraft: Kärleken till djuren.

Hej, grattis till ditt nya uppdrag som ordförande för Djurskyddet Ungdom!

– Tack! Jag ser det som en möjlighet att få utvecklas inom djurfrågor och att få chansen att tillföra kunskaper jag samlat på mig i min utbildning. Det känns väldigt roligt att få vara med och se organisationen utvecklas, få fler engagerade för djurens bästa och såklart ha väldigt roligt på vägen tillsammans med den nya styrelsen.

Vilka är de viktigaste frågorna som Djurskyddet Ungdom ska driva?

– Just nu ligger fokus på att ta fram nya tillvägagångssätt för att utveckla kommunikationen i föreningen och få fler unga medvetna om att organisationen finns och vad vi gör. Vi planerar även en kampanj för att uppmärksamma problematiken kring bristande kunskap i djuraffärer. Vi vill att lagar och rekommendationer, för exempelvis burstorlekar, följs i alla djuraffärer.

Hur upptäckte du Djurskyddet Ungdom?

– Jag var på Stockholm Hundmässa som utställare och gick förbi Djurskyddet Ungdoms monter. Där möttes jag av ett gäng glada, drivna och trevliga ungdomar som värvade in mig som medlem. Sedan dess har jag varit en del av föreningen.

Varför brinner du för att förbättra för djur?

– Jag har alltid stått på djurens sida. Vi människor har tagit oss för stora friheter kring andra levande individer. Jag anser att alla individer har ett egenvärde och rätt till ett värdigt liv.

– Människor utnyttjar djur för egen vinning, vi ser dem som en resurs mer än något annat. Det är tydligt att djuren är i behov av vår hjälp och det är bara vi människor som kan förändra den situationen.

Vilken är den viktigaste djurfrågan just nu?

– Det är omöjligt att lyfta fram en enda, men att ta fram en handlingsplan för att utfasa djurförsöken och att fokusera på utveckling av djurfria forskningsmetoder tycker jag står högt på prioriteringslistan. – Även situationen med alla smuggelhundar som föds upp under förfärliga förhållanden och förs in i Sverige berör mig extra hårt då jag själv är hundmamma.

Djurskyddet Ungdom är Djurskyddet Sveriges fristående ungdomsförbund och har lokala föreningar runt om i landet. Som ungdom räknas alla som är 30 år och yngre. ✕

Fysiska burar och osynlig fångenskap

Lever hundar i fångenskap? Visst är det en jobbig fråga. Jag får skuld-känslor och ångest direkt och funderar över alla de önskingar jag ser i mina hundars ögon, skriver Karolina Lasses. Vilka val de skulle göra om de inte var instängda eller kopplade? **Skulle de verkligen välja oss om de hade något val?** Egentligen.

När jag ser mina hundar spana ut från fönstret slås jag ofta av att de lever i en sorts bur. Inte en sådan som många kaniner och marsvin tillbringar sina dagar i men ändå, kanske våra väggar, golv och tak upplevs på samma sätt? En matskål, bädd, leksaker och med lite tur något att tugga på. Ja, och så koppel såklart. Saker placerade i någon annans miljö. En bur som inte är inredd efter deras behov utan efter våra.

När man funderar över sådant här så känns det ju betydligt svårare att ha hund men jag tror att det är jätteviktigt att vi gör det ändå. Jag tror att med den där ångesten så vaknar en större medvetenhet om den ojämlikhet som finns i relationen mellan hund och människa. Att det finns en kraft i att se det och att det kan skapa förändring. Mitt intresse för berikning är sprungen ur just det här, ur medvetenheten om bristen på autonomi i hundens liv. Hur ytterst få tillfällen självstyre, självständighet och oberoende får utrymme. Om alla deras behov som krokar med våra och hur ofta hundarna får stryka på tassen i de behovskrockarna. Jag ser berikning som en chans att skapa bubblor av autonomi i hundars liv. Ett sätt att kompensera för det privatliv jag inser att mina hundar borde ha mer av.

Just nu hör man om berikning överallt inom hundvärlden. Det är ett positivt laddat ord precis som valfrihet och positiv förstärkning. Begreppet beskrivs olika beroende på vem man frågar, för många verkar det handla om ”grädden på moset” och guldkant på tillvaron, om aktiviteter eller stimulans som kommer utöver den gråa vardagen, så som problemlösning kring mat eller träning.

Jag upplever att man ofta hoppar över det som skapar förutsättningarna för att något ska kunna vara en guldkant på tillvaron. För mig är berikning något som handlar om mer än överraskningar i matskålen. Det handlar om att se till att viktiga funktioner finns där hemma så att hunden kan göra val som skapar kontroll och trygghet. Att det finns möjlighet att bete sig utifrån sina behov, sina intressen, sina individuella preferenser och olika känslotillstånd. Att det finns funktioner i hundens ”bur” där den kan möta sina behov. Alltid.

Upplevelsen att ha valet att välja om man vill är en förutsättning. Att ha rätten att välja bort om man inte vill. Valfrihet på riktigt. Berikning handlar om känslomässiga processer – vad som sker inuti hunden. Saker vi inte kan styra och kontrollera. Poängen är inte vad vi ser och tolkar, poängen är vad hunden känner. Hur någon upplever sin värld. Jag tror att om vi hoppar direkt till ”grädden på moset” så riskerar vi att berikning blir ytterligare något där vi bestämmer vad en hund ska göra. För man berikar inte någon. Man skapar utrymme att agera och en kontext som innehåller så mycket valmöjligheter som möjligt så att det finns en chans att matcha behov, just där, just då. Bubblor av autonomi i ett liv som styrs av mänskliga behov.

När det där fundamentet finns, finns även ett sammanhang att få uppleva, utforska och ställa sina egna frågor om världen i. Det är väl det som är privatliv? Att inte styras, formas och störas i allt man upplever. Kanske livet för en hund innehåller mer berikning än vi tror om det får upplevas utan att vi lägger oss i? ✕

"Jag upplever att man ofta hoppar över det som skapar förutsättningarna för att något ska kunna vara en guldkant på tillvaron."

Stellan, Berit och Karolina Lasses. Karolina är kynolog med etologisk inriktning och arbetar som hundpsykolog på en veterinärklinik. I nästa nummer skriver hon om osynlig fångenskap.

Krokodiler behöver utrymme.

En av de två A-listade dvärgkrokodilerna hölls på detta sätt.

Foto: Länsstyrelsen

Man i Skåne plågade exotiska djur

Hundratals utrotningshotade djur hölls under fruktansvärda former av en privatperson i Skåne. Nu är han dömd till två års fängelse.

Dvärgkrokodiler, dabbagamer, glasögonkajmaner, diaman-sköldpaddor, storhuvudsköldpaddor, lädersköldpaddor, grekiska landsköldpaddor, japalura tree dragon, egyptisk kobra, pufformar, kungsboa, trädboa, kungspyton, lacevaran och ökenvaraner – en bråkdel av alla de djur som olagligen hölls av en man i Skåne.

Flera arter är utrotningshotade och klassas som sårbara i IUCN:s rödlista. De hölls under påvra former i två lokaler i Skåne. Vid husrannsakan fanns 860 reptiler, två dvärgkrokodiler, en större varan, 760 ödlor, 11 grodor och 18 ormar. Länsstyrelsen omhändertog alla på grund av djurskyddsskäl. De flesta fick avlivas. Fallet är ett av de största på senare år.

– Genom den bevisning som togs i beslag har åklagaren kunnat visa att mannen bedrivit vad som närmast kan betecknas som en diversehandel med sällsynta och skyddade reptiler. Vi har kommit fram till att han i 67 fall beställt, köpt, sålt eller försökt sälja reptiler som finns med på CITES-listor över särskilt hotade djurarter, säger rättens ordförande, chefsrådmann Thed Adelswärd.

Mannen dömdes i augusti till två års fängelse för grovt artskyddsbrott, smuggling, djurskyddsbrott och djurplågeri.

Domen är en lång skräckläsning på rätttegångsprosa om hur han och hans vän ”gemensamt och i samförstånd uppsåtligt eller av grov oaksamhet vanvårdat djuren och därigenom utsatt djuren för lidande”.

I delen som rör smuggling beskrivs resor till Marocko, instruktioner på en lapp, en lägenhet dit 1 304 geckoödlor kommit, vilka paketerats och lagts i en väska som checkats in på flygplatsen i Marocko och hämtats ut i Köpenhamn.

Två A-listade dvärgkrokodiler lämnades över till den dömd på en parkeringsplats utanför Lund.

Djuren har utstått hunger och törst. Avmagrade och uttorkade hittas de. Flera av diaman-sköldpaddorna var drabbade av utmärgling, kroppens sista försök att överleva genom att bryta ner det lilla fett som finns i benmärgen.

”För att komma dit handlar det om långvarig svält på grund av bristande utfordring eller att djuren inte har haft möjlighet att ta till sig den mat som finns”.

Hjälmdömlorna bedöms varit vildfångade. Rätten resonerar kring antalet hjälmdömlor som genom vanvård utsatts för lidande. Den tror inte att det var 600 men i vart fall minst 300 som utsatts för sådan avmagring och uttorkning att det kan räknas som djurplågeri. Övriga har i alla fall riskerat att utsättas för det till följd av bristande tillsyn.

– Förundersökningen och domen beskriver ett oerhört lidande för nästan ofattbart många individer. För just det är viktigt att komma ihåg, varje djur som smugglats, fångats i det vilda eller hållits under fruktansvärda förhållanden är en enskild individ med förmåga att lida. Det visar på en enorm respektlöshet för de här djuren. Vi vet sedan tidigare att handeln med exotiska sällskapsdjur är omfattande och att efterfrågan på ovanliga djur driver både den lagliga och olagliga handeln, säger Emma Brunberg, sakkunnig hos Djurskyddet Sverige.

Beställningar på 50 ökenvaraner, en av de mest utrotningshotade arterna på A-listan i CITES-förordningen, och två A-listade grekiska sköldpaddor fanns i mannens ägo.

Mannens medhjälpare dömdes till skyddstillsyn. ✕

		↓	TAR SLUT IRONI	VÅDER- STRECK	BÄR- BUSKE GÖRS MED LISTER	↓	ARVE- DELAR
FÖR DEN SOM VILL HITTA HEM							
→				FÖRUND		ARG RAMSA	
ÄR REPLIK SKOGEN OCH MARKEN							
GJORDE MINER							
ÅGA							
↳		ÄR KATTEN PÅ NATTEN SPONTANT				TORRT I VÄTT	
STILLA LÄGE			SMÄRTA VIKTIGA VOKALER				MULEN
LIGGER PÅ HALVÖ	▼				6		
MINIMALA			7	INNE- HÄFTS		PLÖTSLIGT	
			DEL AV HISTORIE- PAR	↳			
	▼			BÖN- BÖRJAN ÄR I HÖGFORM			
TRAVAS TILL TRAVE		1					
					HÄR KÖR LÄNGST FRAM		PÅ HUGGET
EN DEL AV SALT			SÄKER- HETS- RÅD				
DELETT			ÖVERSYN	3		DEPPAR I BOKSKOG	
FYND- PLATS			RYKTBAR DAM				
		VISAS I RUTOR					
		@					
				SAMLAS I LEK			↘
	ÄR C-DUR						

TÄVLA OCH VINN PRISER FRÅN VIVARA!

Vi lottar ut fem fina fågelpaket från Vivara. Perfekt att skämma bort fåglarna med! Vinsten kan skilja sig något från bilden här intill men fågelpaketet innehåller alltid fröblandning, frö-automat, fågelholk och energikaka.

GÖR SÅ HÄR:

Det är det fyrsiffriga talet som bildas av de röda siffrorna (t ex FEM TRE ETT TVÅ = 5312) som är er svarskod. Ring **0944-670 90 09**. Följ de talade anvisningarna. Du ombeds att ange kryssets tävlingsnummer, som är 24, och den fyrsiffriga svarskoden (ovan). Sedan är det klart.

Du kan inte ringa från hemligt eller dolt nummer. Det betyder att ditt nummer måste synas när vi söker det på hitta.se eller eniro.se. Samtalet kostar 11 kronor. Du accepterar kostnaden genom att trycka 1 i början av samtalet.

Senast **28 oktober 2021** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

GRATTIS, VINNARNA I NR 2, 2021!

Kerstin Hallén, Lindome, Gunbritt Johansson, Oskarshamn, Gunn Majvor Englund Cych, Stockholm, Gerd Marianne Gustafsson, Karlstad och Inge Eriksson, Grums.

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 2, 2021:

Sorption AB, Bultv. 1, 813 21 Hofors, Tel: 0290-230 70, info@sorption.se

Ge bort ett medlemskap som gåva
- för halva priset!

Nu har du som medlem möjligheten att ge bort ett medlemskap i Djurskyddet som gåva till någon annan som värnar om djuren. Detta gäller ett års direktmedlemskap i förbundet Djurskyddet Sverige – ordinarie pris 200 kronor, men **du betalar bara 100 kronor för din gåva.**

Erbjudandet gäller ett nytt medlemskap, som du ger till någon som inte redan är medlem, och gäller till och med den **30 november**. Kontakta Djurskyddets medlemservice vid intresse.

Handla med rabatt hos Miwo Design

Miwo Design säljer handgjorda svensktillverkade hundsängar, kattbäddar och stilfulla accessoarer i skandinavisk design till din hund och katt. Kanske något som kan passa som en höstpresent till din fyrbenta vän?

Du som är medlem i Djurskyddet Sverige får 15 procent rabatt hos Miwo Design. Ange **Djurskyddet15** i kassan på **www.miwodesign.com** för att ta del av erbjudandet.

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Kontakta vår medlemsservice

Har du frågor om ditt medlemskap, vill beställa informationsmaterial eller meddela att du har ny adress?

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Telefontiderna är mån–fre 9.00–15.00. Stängt för lunch 11.30–12.30.

Du kan också mejla till **info@djurskyddet.se**.

Brev skickas till:
Djurskyddet Sverige
Hammarby Fabriksväg 25, 120 30 Stockholm

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Fyll i talongen och posta den till Djurskyddet Sverige!

Ja, jag är intresserad av att stödja Djurskyddet Sveriges arbete. Jag vill:

☐ Bli medlem (till dig som inte redan är det)

☐ Bli månadsgivare

☐ Ge en gåva

☐ Veta mer om testamentsgåva

☐ Jag är redan medlem men har ny adress.
(Fyll i både din nya och gamla adress, samt medlemsnummer)

☐ Jag är redan medlem men lämnar gärna mitt telefonnummer och/eller min e-post så att ni kan nå mig på flera sätt.
(Glöm inte att fylla i ditt namn och medlemsnummer)

Det går också bra att mejla info@djurskyddet.se.

Namn och min nya adress:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer (ÅÅMMDD): _____

Vid adressändring; det här var min gamla adress:

Adress: _____

Postnummer: _____ Postadress: _____

Medlemsnummer: _____

Skicka talongen till: Djurskyddet Sverige, Svarspost, Kundnr 20425761, 120 20 Stockholm

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 44 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
karlshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Ronneby
Telefon: 0734-22 60 57

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Borlänge)
dalarna@djurskyddet.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamn
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbillochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@djurskyddet.se

Halmstadsortens Djurskyddsförening
Telefon: 0702-07 69 05

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 0730-31 72 43 alt 0722-16 31 62
jamtland@djurskyddet.se

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-41 11 00 alt 0703-57 93 03
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0704-530 518
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
Telefon: 0723-14 95 30
info@djurskyddetkronoberg.se

Djurskyddet Sigfrid (Växjö)
sigfrid@djurskyddet.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
helsingborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Snapphanen
Telefon: 0708-11 28 16
info@djurskyddetsnapphanen.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
2021.doso@gmail.com

Djurskyddet Djurvännerna Stockholm
djurvannernastockholm@djurskyddet.se

Djurskyddet Kattväret Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

Djurskyddet Stockholm Norrort
stockholmnorrort@djurskyddet.se

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Mariefred
susanne.queckfeldt@gmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
nykoping@djurskyddet.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 0700-81 02 99
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 0702-60 51 20 alt 0725-20 00 28
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
kristinehamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Säffle-Åmål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Norra Värmland
Telefon: 0730-47 82 29
norravarmland@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 0725-56 60 90
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurriyan
Telefon: 0730-42 60 70
miaost73@gmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0706-54 36 86
lena.jonzon@telia.com

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0730-63 23 45
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0709-45 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTMANLANDS LÄN

Djurskyddet Mälartassen
malartassen@djurskyddet.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0706-03 72 80

ÖREBRO LÄN

Djurskyddet Vilsna tassar Hällefors
Telefon: 0763-68 17 95
vilsnatassar@djurskyddet.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Intresserad av att starta en förening där du bor?

Läs mer på Djurskyddets hemsida:
www.djurskyddet.se/engagera-dig/starta-ny-forening

Eller kontakta Djurskyddets kansli:
info@djurskyddet.se
08-673 35 11

Kerstin Linde är Djurskyddet Sveriges kassör.

SISTA ORDET

Djurskyddet tog ingen semester

Sommaren lider mot sitt slut och jag hoppas att alla har haft det bra i värmen med möjlighet till både sol, bad och avkoppling.

För min del har sommaren varit fantastisk. Jag gillar verkligen solen och naturen. När man kan se kor, hästar och får som betar ute i hagarna. Att korna ska vara på sommarbete är en självklarhet för alla oss som arbetar för ett starkt djurskydd. Likaså att hästar inte får ”spö”.

Andra saker som inte tagit semester i sommar är arbetet för djuren, till exempel Djurskyddet Sveriges kampanj Stoppa Kattastrofen för att uppmärksamma de hemlösa katternas situation. Den har givit gehör och namninsamlingen gav fler än 40 000 underskrifter, vilka lämnades vidare till regeringen i september med krav om obligatorisk id-märkning och registrering för alla katter.

Förbundets, tidningens och styrelsens bevakning av omvärlden för djurvälfaerden i stort pågår året runt. En stabil ekonomi gör arbetet möjligt. Föreningarna gör ett gediget arbete för djuren sommar som vinter, var och en på sitt sätt. Några tar hand om alla dessa katter som blivit hemlösa. Hundar och kaniner också för den delen. Listan kan göras lång.

Nu när hösten kommer närmare och pandemin släpper sitt grepp blickar vi framåt. Närmast mot föreningsdagarna i oktober i Stockholm. Det ska bli skönt att kunna återgå till mer normala förhållanden.

Hoppas vi ses där och jag önskar er en riktigt trevlig höst, särskilt i ert arbete för djuren. ✕

Det här är Djurskyddet Sverige

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina drygt 10 000 medlemmar och 44 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 120 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar** och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer, samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt samarbetar vi** med våra nordiska systerorganisationer och är medlem i Eurogroup for Animals.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll.

PLUSGIRO: 90 01 06-6

BANKGIRO: 900-1066

GENERALSEKRETERARE

Åsa Hagelstedt

RECEPTION & UTSICKSANSVARIG

Daniela Velarde

FÖRETAGSKONTAKT

Peter Solstedt

ORGANISATIONSSSEKRETERARE

Majk Michælsdotter

SAKKUNNIG

Emma Brunberg & Anna Lundvall

CHEF INSAMLING & KOMMUNIKATION

Sara Frick

KOMMUNIKATION

Sandra Rönnsved

INSAMLING

Lisa Löhr

DJURSKYDDET UNGDOM

Christel Bertling Szytek

REDE

Helena Risinger & Peter Solstedt

EKONOMI

Adina Holmertz

UTSKICK & ADMINISTRATION

Martine Everett & Dorina Larsson

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Linda Maria Vonstad

STYRELSELEDAMÖTER

Catarina Niklasson Schöön, Kerstin Linde, Gunnela Ståhle, Lina Göransson, Linnea Stålhandske, Owe Sandström, Sofia Arkelsten & Stina Näsström

NÄSTA NUMMER UTE 3 DECEMBER 2021

Foto: iStock

Små sällskapsdjur - hur mår de?

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Tack Kattliv!

Tidningen Kattliv skänker 100 kr till Djurskyddet Sverige för varje ny prenumerant de får via oss! Du betalar endast 374 kr och får då 8 nummer av tidningen Kattliv.

Beställ din prenumeration redan idag genom att maila dina adressuppgifter till **pren@kattliv.com**, kom ihåg att ange **kod 334** i ämnesfältet. Det går också bra att skicka in talongen nedan.

Tillsammans kan vi göra skillnad för djuren!

Klipp här!

SKICKA IN TALONGEN NEDAN FÖR ATT PRENUMERERA PÅ KATTLIV!

JA, jag vill prenumerera på tidningen Kattliv och samtidigt stödja Djurskyddet Sverige. Du betalar endast 374 kr för 8 nummer.

För- och efternamn:

Adress:

Postadress:

E-post:

GÖR SÅ HÄR:

Klipp av talongen och lägg i ett kuvert.

Skicka kuvertet till:
Djurskyddet Sverige
Svarspost 20425761
120 20 Stockholm.

Du behöver inte något frimärke, Djurskyddet står för portot!

Har du frågor om din prenumeration, kontakta Kattliv: 0300-174 00 eller **pren@kattliv.com**

Naturen och djuren

SKAPAR NÄRVARO

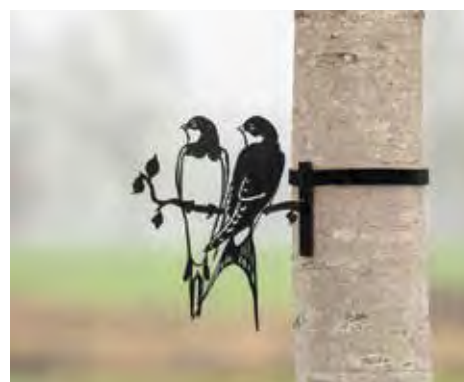
10%
rabatt med kod
SEDS321
t.o.m.
1/12/2021

Gäller t.o.m. 1:a december 2021. Allmänna villkor gäller.

LITE HJÄLP KAN GÖRA STOR SKILLNAD

Skapa den perfekta miljön för alla trädgårdens djur

www.vivara.se • Telefon: 031 40 17 80

FÅGELMAT

FÅGELMATARE

FÅGELHOLKAR

FÅGELSKÅDNING

DJURLIV

VÄXTER

GÅVOR

BARN